

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

ZBOGOM, DOK!

BROJ 140

CENA 2 DINARA

**SVAKOG DRUGOG
ČETVRTKA**

**NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE**

**SVETSKI HIT
SVETSKI HIT**

ZLATNI

KUPIDON

Vilijam Mark:

ZBOGOM DOK!

Naslov originala:
WILLIAM MARK —
„SO LONG, DOC!”

Copyright 1971. by MARTIN
KELTER VERLAG —
UNIVERSUM PRESS

ZBOGOM DOK!

Velika bitka sa bandom ljudi s vešalima bila je okončana. Grad Tombston, koji je ugrožavala banda izdajničkog šerifa Kasa Larkina, mogao je konačno da odahne sa olakšanjem.

Tek pošto je život u ovom vrelom gradu počeo da teče, uobičajenim tokom, Vajat Erp je odlučio da se vrati u Dodž Siti.

Luk Šort, koji se mesecima zajedno sa Vajatom i Holidejem borio protiv bande, davno se već vratio u Teksas. Gradonačelniku Džonu Klemu nije baš bilo po volji kada mu je džinovski Teksašanin vratio šerifsku zvezdu. Klem je, naime, potajno priželjkivao da takvog čoveka zauvek zadrži u Tombstonu.

U rano jutro, dana kada je hteo da napusti grad, stajao je maršal u predvorju velikog hotela Neli Kešmen i upravo se opraštao sa tamnookom vlasnikom hotela.

— Hoćete li se vraćati u Tomb-

ston? — jedva je proslabila lepa žena.

Čovek iz Misurija se veselo osmehnu.

— Naravno, gospođo Neli, uskoro ću se vratiti. Sve mi se čini da Tombston ne mogu na duže da napustim.

Iako to nije ovog puta rekao naročito ozbiljno, to što je kazao ostvarilo se mnogo brže, nego što je pretpostavio.

Pružio je lepoj ženi ruku, a onda hitro izašao napolje, gde ga je sedokosi Crnac Sem čekao sa osedlanim konjem. Držao ga je za uzde. Vajat se vinu u sedlo, mahnu rukom i odjaha u pravcu glavne ulice.

Bilo je nešto pre devet pre podne. Bacio je pogled na „Kristal palas“, za trenutak zaustavio konja i pogledao prema hotelu, a onda dalje ka kući u kojoj je Holidej stanovao.

Da li kockar još uvek spava?

Maršal je sjahao sa konja i stupio na trem saluna. Kada je bacio pogled preko pomičnih krila, ugledao je u dnu kockarnice Doka Holideja kako sedi sa dvojicom ljudi i igra poker. Gurnuo je vrata, pozdravio krčmara i krenuo prema kockarnici.

Dok Holidej, pred kim se upravo nalazila gomila dolarskih novčanića, za trenutak podiže pogled.

— Dobro jutro, maršale.

— Dobro jutro Dok.

Vajat zastade kraj njega, posmatrajući Džordžijanca kako igra.

— Jašite li? — upita Holidej, ne dižući pogled. Nestavio je da deli karte. — U Dodž mislim?

Vajat je odgovorio kratko:

— Da.

— Lep grad Dodž Siti. No, maršale, i Tombston je veoma lep grad.

Vajat navuče šešir dublje na čelo i uzvratil:

— Možda ćemo se ponovo videti Dok.

— Hoćemo, nadam se bar. Bilo je veoma zanimljivo sa vama. Pozdravite mi Dodž!

Maršal dodirnu obod šešira i napusti krčmu. Napolju na tremu je zastao za trenutak kako bi se navikao na blještavu svetlost. U tom trenutku trčeći mu je prilazio dečak iz pošte. Nosio je telegram. Vajat otvori omot.

„Džoni Ringo je u gradu. Poveo je sa sobom tuce momaka. Bat Masterson“.

Lagano je savio telegram i stavio ga u džep.

Ispostavilo se da je krenuo u svoj grad instinktivno, sledeći neki svoj unutrašnji glas. Znači, stići će u pravom trenutku.

Kas Larkin je bio mrtav. Opasni Kapučino se nalazio u državnom zatvoru u Topeki, iz koga bekstva nije bilo. Tamo su se nalazili i drugi sivoliki i očekivali suđenje.

Vajat lagano pođe prema svom konju i vinu se u sedlo. Prolazio je Frimont ulicom u laganom tempu. Ispred tombstonskog „Epitafa“ još jednom je kliznuo iz sedla da bi se pozdravio sa sedokosim gradonačelnikom. Ovaj mu je srdačno i snažno stegao ruku.

— Sve najbolje, Vajate. Topio se nadam da ćemo se još jednom u životu videti. No, pre svega, hvala, veliko hvala na svemu što ste učinili za ovaj nezahvalni grad.

Kada je stigao do severnog kraja grada, još jednom je zaustavio svog vranca, okrenuo ga nazad prema ulici Nordsajd i uputio se prema groblju.

Tu je sjahao i krenuo između humki, zaustavivši se pred jednom na kojoj se nalazio drveni krst: Morgan Erp, ustreljen 19. marta 1882.

Čovek iz Misurija je stajao neko vreme pred humkom sklopljenih očiju, držeći šešir u rukama. Pred njim su se ponovo redali događaji iz poslednjih nekoliko godina: žestoka borba protiv Klantonove bande, Morganova smrt i potera za njegovim ubicama. Jedva primetan šum trže maršala. Iza njega je stajao čovek visok preko metar i osamdeset, preplanula lica, oštih crta i očiju boje opala. Nosio je smeđi.

šešir širokog oboda, iznošeni kaput, izbledele plavu košulju i uzane smeđe pantalone. Nije imao oružja.

— Helo, Vajate!

— Helo, Ajk!

Bio je to Ajk Klanton, nekadašnji žestoki maršalov protivnik, vođa bande pobunjenika, koja se godinama borila protiv Vajata Erpa. Međutim, u konačnoj borbi protiv bande sivolikih, ovaj isti Ajk Klanton je, na ogromno Vajatovo iznenađenje, preuzeo na sebe borbu sa razbojnikom iz Naka i na taj način stupio na maršalovu stranu.

Vajat stavi šešir na glavu i ispitivački pogleda rančera. Ajk je upravo stajao pred humkom svog brata Bilija i sagnuo se da iščupa korov. Pri tom je upitao Vajata, ne podižući pogled:

— Vi napuštate Tombston?

— Da.

Rančer klimnu glavom; okrete se i laganim koracima napusti groblje.

Vajat pođe za njim. Video je kako Ajk Klanton zastaje kraj njegovog vranca. Vajat se uhvati za vrh sedla i baci pogled preko ramena. Ajk ga je sve vreme posmatrao.

— Sve najbolje, maršale — rekao je otvoreno, a onda mu prišao bliže i pružio ruku.

Samo delić seknude čovek iz Misurija je posmatrao snažnu desnicu Ajka Klantona u kojoj je tako često bio revolver. Prihvatio je ruku i uzvratio:

— Hvala, Ajk. I ja vama želim sve najbolje.

Bio je to trenutak čiji su značaj obojica dobro shvatila. Veoma du-

go su se borili jedan protiv drugog, i to veoma ogorčeno, a sada je između njih zaključen mir. Svaki od njih je u ovoj ogorčenoj borbi izgubio svog dragog brata. Životom su platila dva mlada čoveka, čiji su grobovi sada bili jedan uz drugi na brežuljku iznad Tombstona.

Vajat se vinu u sedlo i odjaha prema severu.

Kada je izbio na glavni drum poštanske kočije, zastao je kod grupe brežuljaka i okrenuo se u sedlu. Tamo dole ležao je Tombston, sivosmeđi grad drvenih kuća, dole u savani Arizone. Odavde je delovao tiho, mirno i na izgled potpuno beznačajno. Odavde se ni po čemu ne bi moglo zaključiti da su se u gradu, u podnožju Plavih planina vodile krvave bitke.

Izenada Vajat ugleda na kraju Pete ulice, koja je izlazila tačno na glavni drum poštanske kočije oblak prašine koji se munjevito približavao. Neki jahač je u punom trku grabio prema brežuljcima. Kada se približio na milju rastojanja, maršal je znao ko dolazi. Tako je mogao da jaši samo Dok Holidej. Samo je on imao tako brzog konja. Vajat je sačekao da mu se Džordžijanac približi, a onda ga upitno pogledao. Kockarevo lice bilo je mirno, a ledenoplave oči, takođe krajnje mirne, počivale su na maršalu.

— Dosadio vam je kockarski sto? — upita maršal.

Holidej sleže ramenima.

— Ne znam. Izenada me obuzeo osećaj da je Dodž Siti još lepši grad.

Oko maršalovih usana zaigrao je jedva primetan osmeh.

Kockar izvadi iz džepa zlatnu tabakeru i pripali cigaretu.

— Da, ja sam prilično zavidljiv čovek. Upravo zbog toga neću da dozvolim da maršal Erp sam uživa u lepotama Dodž Sitijsa. Zato sam odlučio da jašim sa njim. Imate li šta protiv?

Maršal odmahnu glavom:

— Naravno da nemam, Dok. Gde vam je prtljag?

Kockar se maši levom rukom za unutrašnji džep crnog kaputa i izvadi špil karata.

— Evo ga.

Vajat ponovno odmahnu glavom, smeškajući se.

— Ol rajt, krenimo!

Jahali su neko vreme ćutke jedan uz drugoga, a onda maršal iznenada upita:

— Jeste li imali prilike da se još vidite sa Laurom Higinis?

— Ne. Nisam ni hteo da se vidim sa njom.

Obojica su mislila na zelenooku lepoticu koja već godinama sledila kockara iz grada u grad. Veliki broj viđenih ljudi zavideo je Holideju na odanoj ljubavi ove lepotice. No, kockar kao da nije imao oči za nju. Tako je bar izgledalo. Istina je međutim bila drugačija. Holidej je imao jak razlog da se odrekne ove ljubavi...

Dva saputnika, utonula svaki u svoje misli, grabila su lagano napred u pravcu severozapada. Prevalili su oko tri milje kada se dogodio...

Vajat, upravo zadubljen u misli

i zagledan u preriju pred sobom, oseti da je topot kopita njegovog saputnika umukao. Okrenuo se u sedlu i na nekoliko koraka iza sebe video ždrepeca bez jahača. Odmah je skočio sa konja i video Doka Holideja kako leži uz ivicu puta. Nepomičan, ispružen, lica zarivenog u žučkasti pesak. Ukočen od užasa čovek iz Misurija je stajao nekoliko sekundi kao prikovan na mestu, posmatrajući ovu užasnu sliku. Njegov prijatelj je potpuno nečujno, i po svemu sudeći, bez ikakvog razloga pao iz sedla. Vajat mu pritrčao i okrete ga na leđa. Holidejevo mršavo, aristokratsko lice bilo je prekriveno znojem i sitnim rečnim peskom.

Lagano ga je uspravio i grozničavo razmišljao šta da čini. Ponovo ga je položio na zemlju, otvorio mu svileni prsluk i naslonio uho na levu stranu grudi. Otkucaji srca jedva su se čuli.

Znači napad! Užasna, podmukla bolest ga je opet napala. Opaka bolest, koja dugi niz godina u njegovim grudima nije mirovala, nego nastavljala svoj rušilački put.

Izbezumljen, maršal potrčao prema kockarevom konju, otkači sa sedla crnu torbu od krokodilske kože i izvuče flašu s viskijem. Prineo je grlić kockarevim ustima i natočio nekoliko gutljaja.

Potrajalo je pet beskrajnih minuta, pre nego što je Holidej otvorio oči. Njegov pogled kao da je dolazio iz beskrajne daljine. Maršal mu je gotovo nežno maramicom brisao pesak sa ožnojenog lica. Samo što bi

obrisao graške znoja, nove su se pojavljivale.

Holidej je osetio ukus viskija na jeziku i s mukom klimnuo glavom.

— Dobro je, vidim da ste zapamtili recept. — Zatim je drhtavom rukom prihvatio čuturu i nakrenuo je. Kratko vreme posle toga desnom rukom je opipavao tražeći šesir.

— Jašimo li dalje?

Pošto je dobro poznavao svog prijatelja, maršal nije ni pokušao da mu pomogne da stane na noge. U stvari, veoma ga je bolelo što vidi kolika je energija potrebna Džordžijancu da stane na noge. Kockar je zanoseći se, gledao pred sebe. Najzad mu Vajat priđe i uhvati ga za mišicu. Holidej okrete glavu. Oči su mu bile upale.

— Ovog puta je izgleda bilo žestoko — rekao je kroz zube.

— Odjahaćemo nazad, Dok.

Holidej odmahnu glavom.

— Ni po koju cenu. Neću Tombston više ni da vidim.

Žestoko letnje sunce je u ove ponedevne sate nemilosrdno bacalo svoje zrake na drum.

Maršal je bio zabrinut. Do prvog grada bilo je bar još deset milja.

— Budite razumni, Dok. Moramo se vratiti.

— Neću, čak i po cenu da ovde umrem.

— Sačekajte, tamo preko vidim neku poljsku kolibu.

Rekavši to, maršal povede svog prijatelja, prema maloj drvenoj kući. Oba konja su pošla za gospodarima. Životinje su se priljubile uz zid drvene kolibe tražeći senku,

a Dok Holidej se spustio na uzani ležaj i sklopio oči. Ruke su mu visile niz postelju, a lice bilo avetinjski bledo. Izgledalo je mrtvački. Maršalu se steglo srce videći ga takvog. Kada se okrenuo da izađe na polje, na pragu ga prikova kockarev glas:

— Vajate!

Maršal se okrete.

— Džon?

— Vi jašite nekuda?

— Da, u Tombston. Idem po doktora Somersa.

Uz natčovečanske napore Džordžijanac se priđiže, podupirući se laktovima.

— Ni po što! Molim vas, nemojte.

Vajat je stajao neodlučan na vratima i gledao pred sebe. Šta će se dogoditi?

Po svemu je izgledalo da ovaj napad kockar neće preživeti. Ko mu može pomoći, ako ne lekar? Znao je isto tako koliko je teško prinuditi Holideja da prihvati pomoć.

— Sačekajte trenutak! Biće mi brzo bolje.

Vajat je ostao da stoji stisnutih pesnica, zagledan u prašnjavi pod kolibe.

— Ima samo tri milje do Tombstona, Dok. Vratio bih se sa Somersom još pre podneva.

— Ne, to ne možete, Vajate. Somers je noćas do jednog sata sedeo u „Kristal palasu” i pio. U postelji je još uvek i spava. Siguran sam da mu ruke drhte. Osim toga, šta bi on ovde? On mi ne može pomoći, ni on ni bilo ko drugi.

Prošlo je još neko vreme, a on-

da je čovek koji je sam nekada vodio uspešno lekarsku praksu u Bostonu, pre nego što ga je savladala užasna bolest, rekao:

— Vi morate dalje, Vajate.

— Ne! — uzvratila mu odlučno čovek iz Misurija.

— Morate, Bat vas očekuje.

Maršal iznenađeno okrete glavu.

— Odakle vam ta pomisao?

— Video sam kako vam dečak iz pošte predaje telegram.

— Ko vam kaže da je baš od Bata Mastersona?

— Rekao mi je momak iz pošte

— uzvratila kockar, jedva приметно se osmehnuvši.

Erp skide šešir i obrisala iznutra traku. Žega, koja je sada vladala na drumu, prodirala je i u malu kolibu.

— Mogli biste mi učiniti uslugu. Dajte mi flašu sa viskijem, a vi odvedite mog konja.

Potišten, maršal priđe bliže Holidejevoj postelji.

— Ne, Dok, mi ćemo jahati zajedno i to u Tombston.

— Nemojte se truditi, maršale. Mene niko više neće odvesti natrag u Tombston.

— Ali vi ćete ovde u ovoj kolibi bedno zavr...

— Slobodno završite misao: bedno ću okončati. Znam, jednom će se to tako i dogoditi. Ovog puta, međutim, još ne.

Ponovo se uspravio, podupirući se laktovima. Ovaj pokret iziskivao je toliki napor da mu je znoj izbio na sve pore.

— Još koji trenutak pa ćemo nastaviti put.

Maršal je znao da je besmisleno da protivreči svom prijatelju. Dobro je poznavao njegovu upornost i gvozdenu volju.

Holidej ispi još dva gutljaja viskija iz čuture, uspravi se, a onda maramicom obrisala lice. Stavio je šešir na glavu i pogledao kroz prozor u savanu u pravcu džinovskih kaktusa.

— Od puta u pakao nema još ništa, Vajate. Pogledajte kaktuse, svi oni pokazuju prema nebu. Nasmešio se, popravio mašnu, zakopčao prsluk, izvadio zlatan sat iz njega, sat koji mu je otac poklonio kada je završio medicinu, i rekao:

— Krajnje je vreme da krenemo, inače će nas uhvatiti najžešća žega pre nego što se dokopamo šuma.

A šume su se nalazile punih sedam milja udaljene od poljske kolibe.

Maršal nije pomogao svom prijatelju da se vine u sedlo. Dok nipošto nije hteo da dozvoli da tako bedno deluje i ne bude u stanju da se sam popne na konja.

Međutim, napad koji ga je izbacio iz sedla, bio je užasan. Ipak, Holidej se na izgled brzo oporavio. Maršal je strahovao šta će se dogoditi. Ispod oka je motrio na prijatelja i video kako mu se čelo rosi krupnim graškama znoja i kako se obema rukama drži grčevito za vrh sedla kako ne bi pao sa konja. Neprimetno jahao je odmah uz njega. U slučaju nevolje našao bi se tu da ga prihvati.

Naravno, Holideju to nije promaklo, ali je ćutao.

Nemilosrdno sunce Arizone nije bilo naklonjeno bolesnom Holideju.

Maršal je sve vreme grozničavo razmišljao šta da čini. Onda je rekao žustrim glasom:

— Nedaleko odavde nalazi se Harperov ranč, Dok.

Kockar nije odgovorio. Pustio je da čovek iz Misurija uhvati uzde njegovog konja i povede ga uzanim puteljkom prema ranču.

Protekao je beskrajni sat, pre nego što su u daljini, na horizontu, ugledali građevine ranča.

Kockarev pogled, prazan i bez sjaja, bio je upravljen na ranč. Izgledalo je kao i da nije svestan onoga što se oko njega zbiva. Vajat je poterao svog konja još bliže. Bilo bi mu dovoljno samo da ispruži ruku i prihvatiti prijatelja ukoliko opet padne sa konja.

Kockar je ostao u sedlu. Tako je grčevito stezao sedlo da su mu se zglobovi na rukama beleli.

Podne je prevalilo kada su stigli na ranč.

Kapija je bila otvorena. Vajat baci pogled po prostranom dvorištu nad kojim je lebdela podnevna jara.

Pas veliki kao tele, umorno im je pošao u susret, a onda sasvim neočekivano, na nekoliko koraka ispred njih, počeo žestoko da laje. Lajao je nekoliko trenutaka, a onda je isto tako neočekivano uzmukao i lenjo se vratio u svoju kućicu.

Preko, na rančerskoj kući, otvorila su se vrata i na njima se pojavila devojka od najviše dvadeset godina. Bila je tamnokosa, svetlooka, srednjeg rasta i lepo građena. Nosila je nebesno plavu haljinu do čla-

naka, a preko nje belu pregaču. Kada je videla dvojicu jahača, stupila je do same ivice trema.

Čovek iz Misurija doviknu:

— Helo, gospodice, da li bi bilo moguće dobiti kod vas smeštaj?

Žena za trenutak pogleda u sunce koje se nalazilo u zenitu. Maršal joj objasni:

— Naravno, još je veoma rano za prenočište, ali nećemo dalje, jer se moj saputnik ne oseća dobro.

Odbojnost u držanju mlade žene nestade kao rukom odnesena. Stupila je u dvorište, prišla je kockarevom konju, a onda pružila ruku.

— Smem li da vam pomognem?

Holidejevo lice se ukoči. Odbio je pomoć.

— Hvala, madam — rekao je i dostojanstveno, s mukom sišao sa konja.

Vajat je primetio kako se naslanja na životinju, kako ne bi pao. Mlada žena je to takođe primetila i pogledala maršala uplašeno. No, uhvatila je i maršalov molećiv pogled i shvatila. Zato nije pominjala Holidejevo stanje, nego se predstavila:

— Moje ime je Suzan Harper. Ja sam rančerova kći. Imate sreće, gogspodo. Moj brat Klerk je pre nekoliko dana otputovao u Sent Luis, tako da vam njegove dve sobe stoje na raspolaganju.

Dok Holidej je stajao naslonjen na konja i odsutno posmatrao dvorište.

Vajat je skinuo šešir.

— Moje ime je Erp, mi dolazimo iz...

— Erp? — Žena okrete glavu. Po-

smatrala je Vajata krupnim plavim očima. — Sad znam na koga me podsećate. — Poznavali smo jednog Erpa, mislim Morgana Erpa.

Senka prelete preko Vajatovog lica.

— To je bio moj brat.

— Onda ste vi Virdžil Erp, maršal iz Tombstona?

Vajat odmahnu glavom.

— Ne...

Pre nego što je uspeo bilo šta da doda, žena reče žustro:

— Onda možete biti samo Vajat Erp?

Maršal potvrdi.

Žena okrete sada glavu prema kockaru:

— Ovaj čovek je, prema tome Dok Holidej, zar ne?

— Da, mi smo upravo krenuli nazad u Dodž Siti.

Na maršalovo iznenađenje mlada žena se veoma brzo snašla.

— Hajdete, odmah ću vas odvesti u vašu sobu, Dok.

Na maršalovo zadovoljstvo nije ni pokušala da mu pomogne uz stepenice trema. Osim toga, na veliku sreću, slobodne sobe su se nalazile u prizemlju, a Dokova soba je imala dva prozora sa pogledom u senoviti vrt.

Samo što je Suzan Harper izašla iz sobe, a kockar klonu na postelju. Nekoliko trenutaka kasnije Vajat je izašao u hodnik i obratio se mladoj ženi:

— Veoma mi je žao gospođice Harper što sam morao da vas zamolim za pomoć.

— On je bolestan, zar ne? — upitala je Suzan.

— Da, veoma bolestan.

— Mnogo sam slušala o vama, maršale. Moj otac se pre nekoliko dana vratio uveče iz Glisona i pričao o vašoj borbi protiv sivolikih. Ko bi pomislio da je šerif Larkin bio veliki vođa!

U tom trenutku pojavio se krupan, plećat čovek i upitno pogledao čoveka iz Misurija.

Suzan reče spremno:

— Oče, ovo je maršal Erp, Morganov brat.

Rančerovo lice se u trenutku ozari. Bio je to vredan čovek, koji je četvrt veka na ovom tlu ulagao džinovske napore, pokušavajući da održi i razvije imanje. Za to vreme morao je da se bori sa mnogim banditima, pa i sa Indijancima. Prema tome, pripadao je onoj vrsti ljudi koja je umela da ceni čuvara zakona kakav je maršal Erp. Harper spremno priđe čoveku iz Misurija i pruži mu ruku.

— Veoma me raduje što sam vas upoznao, mister Erp. Pre nekoliko godina sam imao zadovoljstvo da upoznam vašeg brata Morgana.

Devojka objasni:

— Dok Holidej je došao sa maršalom. Ne oseća se dobro. Bolestan je. Dala sam mu Klerkovu sobu.

— Dobro si učinila, Suzan. Mogu li da vidim Doka?

Maršal potvrdi. Kada je rančer pokucao na kockareva vrata, nije dobio odgovor. Oprezno ih je otškrinuo, a onda naglo otvorio.

— Maršale! — uzviknuo je muklim glasom.

Vajat i mlada žena odmah pritrčaše. Videli su ono što je rančera

tako uplašilo. Džordžijanac je sedeo na ivici kreveta sav okupan u znoju. Bela košulja bila mu je natopljena krvlju.

Vajat je samo trenutak ostao kao prikovan na pragu, a onda pritrčao prijatelju i uhvatio ga za ramena.

— Dok, šta se dogodilo?

Holidej podiže glavu i tužno ga pogleda.

— Krvoliptanje.

Jedva je to procedio.

— Za ime neba! — uzbudio se rančer. — Šta da činimo?

Pritom je očajnički pogledao ćerku.

— Dok, recite nam vi šta da činimo — pitao je Vajat.

Kockar odmahnu glavom.

— Ništa. Nema šta da se učini, ništa više.

— Da vas ponovo spustim u postelju?

— Da, hvala.

Suzan Harper je pomogla maršahu. Položili su ga u postelju.

— Želite li možda nešto — pitao je rančer bleđa lica.

Kockar još jednom odmahnu glavom.

— Hvala, rančeru, ništa.

Sve troje su napustili bolesničku sobu i bespomoćni se zgledali u hodniku.

— Šta će sad biti? — raspitivao se Harper. — Moramo nešto da preduzmemo.

— Ja ću odjahati u Tombston po doktora Somersa.

— Ostavite to — odbio je rančer. — Poslaću nekog od svojih ljudi. Freda Koldvela. On je dobar i brz jahač. Daću mu svog najboljeg ko-

nja. Dovešće ovamo lekara što je najbrže moguće.

Na to se iza ove troje otvoriše vrata i na njima se pojavio Holidej. Držao se rukama za dovratnik bleđog, upalog lica.

— Vajate, molim vas, ne Somersa. Nema nikakve svrhe. On ništa ne može učiniti.

Holidej bi se verovatno onesvestio, da mu čovek iz Misurija nije priskočio, prihvatio ga i odneo do postelje.

Iako je rančer ostao pri uverenju da bi Somers mogao da pomogne Džordžijancu, maršal je poštovao volju svog prijatelja.

— Pustite to, mister Harper, nema nikakve svrhe. Prvo i prvo, on je i sam lekar i tačno zna šta može da se učini, a drugo, siguran sam da je bolje da postupimo prema njegovoj volji.

Veče se spustilo na Harper ranč. Uprkos tome, žega nije popuštala. Građevine kao da su zračile toplotom koju su u toku dana upijale.

Čovek iz Misurija je stajao oslonjen na stub trema i odsutno posmatrao veliko dvorište, u koje su sada ujahali kauboji na konjima pokriveni prašinom.

Novost se brzo pročula. Maršal je primetio da su goniči, umesto da budu bučni, bili upadljivo tihi.

Došla je noć i — prošla.

Vajat Erp je spavao u sobi do Holidejeve i svaki čas obilazio svog prijatelja. Holidej nije spavao. Osvanuo je vreli julski dan. Maršal je stajao na prozoru Holidejeve sobe i posmatrao negovani vrt, u kome

je Suzan Harper upravo zalivala cveće. Uzgao ga je glas iza leđa.

— Morate da nastavite put, Vajate.

Maršal se okrete prema postelji na kojoj je sada ležao kockar upala lica.

— Morate u Dodž i to, još danas — jedva je prevaleo preko usana.

— Ne, Dok, ostaću ovde.

— To nikako! Morate da odjašite. Sami znate da ne bih bio spokojan znajući da ste mene radi ostali.

Posle četvrt sata ubeđivanja maršal je popustio i svom, na smrt bolesnom prijatelju, obećao da će istog dana nastaviti put.

— U redu, Dok. Idem da vidim šta se dešava u Dodžu, a onda ću se vratiti.

Na kockarevom licu nije zaigrao ni jedan mišić. Vajat priđe postelji i pruži mu ruku.

— Ostanite zdravo Dok! Videćemo se uskoro.

Holidej nije ništa rekao.

Ophrvan brigom i nespokojstvom, maršal napusti bolesničku sobu.

U hodniku je stajala Suzan Harper i upitno ga posmatrala.

Vajat joj je rekao šapatom?

— Moram da odjašim. Obećao sam mu da ću se uskoro vratiti.

Devojka klimnu glavom.

— Možete se osloniti na nas, maršale. Mi ćemo brinuti o njemu. Moj otac mi je kazao da izuzev vas, ne postoji čovek koji se tako uporno i ogorčeno borio protiv razbojnika u Arizoni. Izuzev vas, i naravno Doka Holideja. Prema tome, mi smo u izvesnom smislu njegovi dužnici.

Vajat joj pruži ruku. U trenutku kada je izašao iz kuće i uputio se prema štali u dvorište je ujahalo pet ljudi. Nešto ispred ostalih jahao je visok, plećat momak snažne glave. Sa lica, unakaženog ožiljcima od boginja, gledala su dva siva, rastavljena oka. Nos mu je bio širok, a usta mesnata. Čelo mu se nije gotovo ni videlo ispod šešira. Oko vrata je nosio žutu maramu, a preko bedara ukršteni opasač sa dva velika revolvera.

Dok su se njegovi pratioci držali malo povučeni, rošavi stupi u sredinu dvorišta, zastade pred bunarom i pogleda prema kaubojskoj kući. Tamo su dva starija kaubojca menjala dotrajale daske u boksevim.

Čovek sa žutom maramom žmirnu na levo oko, podupre se levim laktom na vrh sedla i zagrme preko dvorišta:

— Hej, goniču krava, mom konju je potrebna voda! Napuni mi jednu kofu.

Kauboj Džeri Taker zbunjeno pogleda u neznanca, a onda okrete glavu prema rančerskoj kući gde su se upravo pojavili Suzan Harper i maršal.

— Ne traži pomoć ni od koga, goniču! — naredi pridošlica.

Taker pocrvene od gneva, a onda nastavi da radi svoj posao. Čovek sa žutom maramom okrete konja i natera ga prema dvojici goniča. Kada je stigao do njih, izvukao je dugačak korbač iz pojasa i zamahnuo. Kožno remenje žestoko pogodi Takeru u mišicu. Kauboj

smesta spusti ruku na dršku revolvera.

— Vi mora da ste izgubili razum!

— Nemoj se tako praviti važan, kauboju. Znam dobro da ste ovde sami u dvorištu i da je momčad dole na reci Bighorn, kod krda.

Takerovo lice postade za nijansu blede.

— Znači, razbojnici!

— Slušaj me, burazeru! Mi nismo ni razbojnici, a ni ljudi koji bismo dozvolili da nas neki pogani gonič vređa. Hajde, napoj konja.

Maršal je napustio trem i stupio u dvorište.

Suzan Harper ga je pratila pogledom. Mirnim koracima prišao je konju čoveka koji se tako drsko ponašao, ne ispuštajući pri tom ni njegove pratiocice iz vida.

Čovek sa žutom maramom okrete glavu i odmeri ga.

— Ko si ti?

— Ja sam čovek koji ovde poji konje.

— U redu. Ja sam, istina, ovog poganca pozvao da to uradi, no svedno, samo požuri. Ja sam navikao na hitnju.

— I ja takođe.

Vajat Erp dokopa rošavog za nogu i naglo ga povuče iz sedla.

Ovaj se za tren oka nađe na nogama i htede da zamahne korbačem.

Žestok udarac pesnice ponovo ga baci na tle.

Četiri pratioca čoveka sa žutom maramom htedoše da se maše za oružje, ali su zastali kao ukopani

kada su, na svoje ogromno iznenađenje, u levici tobožnjeg kauboja ugledali težak revolver.

— Sklanjajte ruke sa pucaljki, momci! Mi ovde ne marimo puškaranje, tek da znate.

Rošavi je još uvek ležao u prašini. Pridigao se podbočivši se na laktove i levom rukom obrisao lice. U sivim očima ogledao se gnev.

— To ćeš iskijati, goniću!

Vajat je veštim saltom vratio oružje u opasač i posmatrao lupeža bez straha. Ovaj skoči na noge i ustremi se na maršala. Vajat izvi telo, a onda levom rukom žestoko pogodi protivnika u grudi. S mukom hvatajući vazduh lupež jeknu.

— Čekaj samo, sada ću te sabiti u zemlju, bedni kojote!

Vajat podiže levu ruku.

— Slušaj, prijatelju, ja sam te upozorio. Rekao sam ti da mi ovde ne marimo pušakarnje, a to isto važi i za tuču. Ipak, nismo tako nepomirljivi. Čak smo vrlo višni u tuči. Mene je gazda odredio za taj posao. Hodi ovamo!

Teksaški razbojnik Majk Tori nije baš bio dobar poznavalac ljudi pa tako i u tobožnjem kauboju nije umeo da pozna ozbiljnog i opasnog protivnika. Dakle, nasrnuo je na njega i posle kratkotrajne tuče, dobio je takav žestok kroše da se ponovo našao na zemlji.

Tek Grej, dežmekast čovek poreklom iz Srednjeg Arkanzasa, koji je zbog razbojničkih napada u tri države tražen i za njim raspisana poternica, pođe desnom rukom prema revolveru.

To isto je učinio i Džef Fleger.

Ostala dvojica Džeri Prat iz Tene-sija i Džoe Flislend iz Oregona, sledili su primere dvojice svojih prijatelja. Učinili su to prekasno, sva četvorica. Vajat Erp je obema rukama držao revolvere, već otkočene.

— Ja se nisam možda sasvim jasno izrazio, momci. Mi smo ovde spremi da se suprotstavimo svakom puškaranju. I za to sam određen ja. Veoma mi je žao, ruke u vis! Hoćete li skoro? Hajde, dugonjo, drži šape u visini rame-na, inače će biti vruće.

Prat je jedini pokušao da, uprkos svemu, izvuče kolt. Metak koji je zazviždao preko dvorišta, izbio mu je oružje iz futrole i zakaočio desni kažiprst.

Tori, koji je upravo u tom trenutku povratio iz ošamućenosti, počeo da trese glavu i pokuša da se uspravi. Međutim, kolena su mu klecala, tako da je gotovo dopuzao do bunara.

Tamo je stajala kofa sa vodom u koju je odmah zagnjurio glavu. Otresao je glavu kao pokisao pas, a onda se podbočio i prsnuo u grohotan smeh.

— Kauboj, ti si momak u redu! — Pljesnuo je Vajata po ramenu, a onda je nastavio smeh. — Rekao sam da ćemo mi na ovom ranču naći sreću. Momče, ti si pravi as. Ovde si nadležan za mnoge stvari. Takav kao što si ti i meni je potreban.

— U to ne sumnjam — uzvрати maršal oštro. — A sada napoj svog konja. I tvoji ljudi mogu da na-

poje konje. To bi bilo sve. Mi ovde imamo posla.

Osmeh nestade sa Torijevog lica kao rukom odnesen.

— Ne, ne, tako ne može biti. Šteta je za tebe da truneš na ovakvom ranču, a meni upravo odgovaraš. Svaki od mojih momka je sposoban — nedostaješ mi samo ti.

Odjednom Vajatu sinu odakle poznaje ovog čoveka, gde ga je već video. Bilo je to pre jedanaest godina u Oklahoma Sitiju u jednoj krčmi. Tu je kradljivac goveda i vođa bande Majk Tori izazvao tuču. Od tog vremena, razbojnik se kretao oko granice Novog Meksika i Arizone. Sada, pošto je čuo da je banda sivolikih uništena, krenuo je prema južnoj Arizoni da ovde na svoj način nastavi delo sivog klana. Verovatno je očekivao da strah od razbojnika još uvek živi u ljudima, što bi mu olakšalo posao.

Vajat je stao raskoračen ispred razbojnika, motreći na njegove pratioce. Prekrstio je ruke na grudima i malo žmirno na desno oko.

— Nemam vremena da s tobom časkam Tori. Napoj konja i odlazi.

Kradljivac goveda instinktivno uzmače jedan korak i prosikta kroz zube:

— Ti me poznaješ?

— Naravno. Ko te ne poznaje?

— Hej, pa to možda nije baš najbolje po tebe. Mnogi momci su morali da zažale što su me prepoznali.

— To mi je poznato. Na primer, takav je slučaj bio i sa Džoni Čes-

terfildom, preko u Oklahōma Sijaju.

Razbojnik malo iskosi glavu.

— Prokletstvo, i meni se sada čini da sam te negde video. Šta si tražio u Oklahomi?

— Moja stvar. Čini ono što sam ti kazao. Napoj konja i gubi se.

•

• •

— Ne volim da tako sa mnom govore, kauboj. Svaka čast tvojoj brzini i levlci. Ti si me nadvladao i ništa više. Uhvatio na brzinu! No, sad sam opet na svojim nogama. Znaš li šta ja sa takvim momcima kao što si ti činiš? Sabijem ih u zemlju. Ne verujem da ti je do toga stalo.

Vajat se okrete i pođe prema štali da osedla konja. Nije još ni stigao do kapije, a pucanj odjeknu i odvali mu levu potpeticu. Maršal se baci na zemlju i u okretu poteže bantlajn specijal. Prvi metak izbi Toriju iz ruke oružje. Drugi je bio upućen Pratu, koji je takođe hteo da potegne revolver. I njemu je izbio kolt iz ruke.

— A sada dosta, prijatelji! Mi ovde zaista nemamo vremena za takve šale. Ili ćete se s mesta izgubiti, ili...

Tori je stajao zapanjen. Još uvek ispružene ruke i s krajnjom nevericom piljio je u maršala.

— Hej, ti si mi doista vredniji nego sva četiri moja momka zajedno. Ovako nešto nisam video, još iz doba Nesa Hardina. Momče, neću odjahati bez tebe!

Vajat vrati kolt u futrolu i br-

zim koracima se približi Toriju. Razbojnik počeo da uzmiče unazad, saplete se o kofu i jedva ostade na nogama.

— Čuj, kauboj, nema razloga za uzbuđivanje, Mi hoćemo da odjašimo, ali bi pre toga želeo da s tobom sklopim posao. Moram te pridobiti, pa nek staje šta staje.

Vajat priđe razbojniku na dva koraka i zagleda mu se pravo u oči.

— Čuj me, Tori, doista sam izgubio suviše vremena sa tobom. Penji se na svoju ragu i gubi odavde, inače ćeš me upoznati.

— Hej, ja doista ne znam šta hoćeš! Ja sam miran momak i hteo sam da ti nešto ponudim.

Vajat skide šešir, stavi ga na ivicu bunara, zatim skide i prsluk i počeo da podvrće rukave na košulji.

— Koliko da se razumemo, Tori, posle ove lekcije, sigurno nećeš imati nikakvih želja u vezi sa mnom, niti bilo kakvu drugu želju u naredna tri dana i živićeš u potpunom miru.

Tori nije čekaō da mu se dvaput ponovi. Brzo je prišao konju, vinuo se u sedlo i povukao uzde. Na njegovom rošavom licu pojavile su se crvene fleke.

— U redu, odlazim. Mi smo miroljubivi ljudi. No, srešćemo se opet, u to budi uveren.

— To ti ne bih savetovao, Tori, Razbojnik okrete konja. Prat, koji je još uvek stajao u dvorištu, opsova kroz zube.

— Biće tako kao što je Majk re-

kao. Videćemo se opet, a tada ti je odzvonilo, kauboj!

Na ovu pretnju Vajat nije odgovorio. Kada je poslednji lupež napustio dvorište ranča, otišao je u štalu i osedlao svog ždrepcu. Vinuo se u sedlo i ugledao na vratima Suzan Harper.

— Veoma mi je žao, mister Erp, da ste imali još i ovakve nevolje.

— Nemojte se brinuti, gospođice. Znam ja tog lupeža. To je Majk Tori, razbojnik iz gornjeg Teksasa. Video sam ga u Oklahomi. Sam đavo zna šta ga je dovelo ovamo u Arizonu, tim pre što najveći broj lupeža koji ovamo dođe opeče prste.

— Mogu li još nešto da vam ponudim za put? — raspitivala se devojka.

— Ne, hvala. Mi smo se snabdeli za duži put i torbe su nam pune. Nadam se da se razbojnici neće vratiti.

— Ne verujem — reče Suzan. — Tori zna da se naši kauboji vraćaju u podne. Po svemu sudeći, dobro je obavešten.

Ja se ne bojim. Osim toga, Taker i Bilinger su ovde. Videli ste da se Taker ne boji. Prema tome, ne treba da brinete. Putujte srećno, mister Erp.

Maršal se vinu u sedlo i odjaha ne baš laka srca. U daljini, na zapadnom horizontu, nedaleko od planinskih lanaca video je razbojnike.

Tori doista nije imao nameru da se vraća, iako je Prat bio drugog mišljenja.

Rošavi vodić je uveravao:

— Čujte, ljudi, tamo gde je jedan takav momak mora da ima još neki njegovog kova, znam ja to. Rančer koji voli takve tipove okružuje se njima. Videli smo kauboje, ne, ne, momci dobro sam o svemu razmislio.

*
* *

Dan je protekao. Noć je ponovo spustila svoje tamne koprene. Ranč je utonuo u tišinu.

Stanje Doka Holideja se nije izmenilo. Ležao je nepomično na postelji, a kraj njega netaknuta večera. Bilo je oko pola deset. Suzan Harper tiho zakuca na vrata, pa, pošto je čula slab bolesnikov glas, odškrinula je vrata.

— Imate li još kakvu želju, Dok?

— Ne — dopro je do nje tih odgovor.

— Mogu li za trenutak da uđem?

— Izvolite.

Devojka stupi u sobu i priđe prozoru.

— Ne treba da brinete, Dok, sve će biti dobro. Imala sam strica, veoma bolesnog. Imao je jake болоve u grudima, pa čak i krvolip-tanje, pa se ipak oporavio.

Kockar klimnu glavom, a na ustima mu zaigra osmeh. Znao je da devojka hoće da ga ohrabri. Svoje stanje znao je bolje od bilo kog drugog.

Mala Suzan Harper je duboko saosećala sa bolesnim čovekom. Nisu bile samo u pitanju reči njenog oca, koje su uslovile da oseća tako du-

boko poštovanje prema čoveku iz Džordžije. Sećala se i novina u kojima je bilo veoma često ispisano ime ovog čoveka. Pisalo je da se ovaj čovek uz krajnje samoodricanje i ogromnu hrabrost, rame uz rame sa maršalom borio protiv razbojnika.

— Doista, nemate razloga da brinete, Dok. Možete ostati kod nas koliko želite. Osim toga, mister Erp je rekao da će se vratiti po vas. Nadam se da vam je kod nas dobro, pa možete ostati dok vam se dopada. Kada se budete osećali bolje, sedete napolje u vrtu. Ujutru rano, a i po podne je ispod senovitog drveća, koje još naša majka uzgajala, veoma prijatno.

Sigurno nije ni slutila da su njene reči bile melem za dušu teško bolesnom čoveku.

— Ako samo nešto zaželite, kucnite u zid, jer ja imam lak san.

Zvonko se nasmejala i izašla. Bilo je to poslednje što je bolesni Holidej čuo od ove devojke pune životne radosti. Suzan se vrati u hodnik, zatim uputi u kuhinju da opere sudove i još jednom pročita pismo koje je njen otac tog prepodneva dobio. Bilo je to pismo od njenog brata Klerka iz Glisona. On je, kao i uvek, imao samo ludorije u glavi. Klerk je bio crna ovca u porodici, dete koje je zadavalo mnogo jada svom roditelju. Imanje ga uopšte nije interesovalo, a ni ranč. Stalno su mu se neke lude ideje motale po glavi. Zbog njih se jednog dana vinuo u sedlo i okrenuo leđa roditeljskoj kući. Tako je i sada izmamio oću

šest stotina dolara, tobož da obavi dobru kupovinu u Sent Luisu. Radilo se o rasnim konjima. Suzan je dobro znala da je i ovaj novac, kao i sav ostali prethodni, ostao negde na zelenom stolu u nekoj od mračnih krčmi.

Negde oko pola jedanaest otac je još jednom provirio u kuhinju i pozeleo ćerki laku noć. Vlasnik imanja je do tog vremena stajao ispred kaubojske kuće i razgovarao sa svojim nadzornikom o kupovini konja. Još uvek je polagao velike nade u svog sina. Posle ovog razgovora povukao se u svoju sobu na počinak.

U tom trenutku su se u rančerskoj kući nalazile samo tri osobe: Dok Holidej, Džems Harper i njegova kći Suzan.

Lepa i živahna Suzan nije ni slutila da joj je od života ostalo manje od pola sata, u trenutku kad je sa kuhinjskog stola uzela lampu i krenula.

Lagano se uputila u svoju sobu, otvorila vrata i ukočila se kada je pri blagoj svetlosti ugledala obrise jednog čoveka.

Revolver u desnoj ruci provalnika zadržao joj je krik u grlu. Htela je da se okrene i pobegne.

U tom trenutku zagrme revolver u ruci nepoznatog. Metak se probio s leve strane između drugog i trećeg rebra i zario tačno u srce nesrećne devojke.

Uprkos tome, Suzan Harper nije odmah izadhnula. Živela je još dva puna minuta i izdahnula na pragu svoje sobe u naručju Doka Holideja, koji se uz krajnje napore dovukao

ovamo i odmah, naravno, utvrdio da joj više ne može pomoći.

Lica okupanog u znoju, Džordžijanac je stajao na dovratku, držeći desnom rukom još uvek gornji deo tela umrle devojke, kada je rančer strčao niz stepenice i pri bleđoj svetlosti lampe ugledao užasnu scenu.

*
* *

Daleko u Dodž Sitiju zavladao je nemir. Džoni Ringo je došao sa dvadeset tri čoveka, razmetao se po Long Brenč salunu, govoreći da je naslednik porodice Klanton, njihov sledbenik u Kanzasu.

To je bila besramna tvrdnja, jer je Džoni Ringo pripadao bandi već godinama, bandi koja je mnogo bila gora od Klantonove. On i njegovi prijatelji, među kojima su se nalazili Pic Spens, Džems Sirli Bil i braća Flanagan, a i mnogi drugi, godinama su zadavali nevolje maršalu. Dok su se Klantonovi držali svog područja, pokrajine Kočiz — Džoni Ringo je nicao gde ga niko nije se-
jao.

Šta je, u stvari, tražio u Dodž Sitiju nije bilo jasno Batu Mastersonu, Vajatovom zameniku, a ni bilo kom drugom u gradu. Najverovatnije je imao nameru da unese nemir u grad i zaplaši ljude za kockarskim stolovima. To je i ranije činio i tako dolazio do velikih dobitaka.

Ko bi se, uostalom, usudio da dobi-
je u poker partiji sa čovekom koji ima tako jaku momčad?

Ringo je do sada u životu izgubio samo jednu jedinu igru, igru sa Do-

kom Holidejom. Bolje rečeno, bile su to dve igre. Prva igra bila je ona za zelenim stolom, a druga se odnosila na naklonost lepe Laure Higin. U oba slučaja bio je poražen i zakleo se na osvetu!

U vreme ogorčenih borbi porodice Klanton protiv Vajata Erpa u Tombstonu, Ringo se vešto i podmuklo držao po strani. Tako je bilo pred odlučujući okršaj u OK koralu, a i kasnije. Ovaj revolveraš-kicoš imao je odličan nos da oseti opasnost i da joj izmakne.

Tako je i ovog puta pouzdano znao da Vajat nije u gradu te se i drznuo da dođe u Dodž Siti sa dvadeset tri čoveka i ustalasa grad. Naravno, računao je sa novčanim dobitkom. On nipošto nije bio ponosan kao Ajk Klanton, koji se ogorčeno borio za svoju tobožnju slobodu. Ringo je u dubini svog bića bio bedni račun-džija, lupež, varalica, kradljivac stoke. Jedino što je dobro znao, bilo je rukovanje revolverom.

Još u ranoj mladosti suprotstavio se zakonu. Po svemu sudeći, poticao je negde iz Austrije. Čudno je bilo to što nikome do tada nije uspelo da ovog lupeža odvede na vešala.

Dok Holidej u njemu nikada nije gledao tako opasnog protivnika kao što su Ajk Klanton ili Kas Larkin. Naprotiv, smatrao ga je suparnikom, koji ga mrzi zbog žene za koju Holidej nije hteo da se vezuje. To je u stvari i bio razlog što ga Holidej u revolverskim dvobojima nije hteo ozbiljnije da ozledi. Iako ga ni Vajat Erp ni Holidej nisu ozbiljno uzimali, bio je izuzetno opasan čovek, koji je tačno znao da se sa bandom od

dvadeset tri čoveka iza leđa može mnogo postići.

Džoni Ringo uspeo je da unese nemir u Dodž Siti.

Bat Masterson je imao pune ruke posla da uvede red u krčmama. Imao je muke, pre svega, sa Džonom Ringom, koji se raskomotio u Long Brenč salunu i tamo vodio glavnu reč.

Tog dana Bat Masterson je stajao na vratima maršalske kancelarije, a iza njega je dugonja Pots gundao.

— Do sto đavola, kad bi maršal bar skoro stigao!

— Doći će — uzvratila Masterson poluglasno. — Poslao sam mu telegram.

— Telegram! Nije valjda! To nikad ranije niste činili.

Masterson se okrete licem prema svom čoveku.

— Ne, Pots, doista nikad nisam činio, ali je situacija ovog puta vraški ozbiljna. Do sada je bilo uglavnom mirno. Međutim, lupeži, koji su upravo stigli sasvim su drugog kova od Bilingera, Flaertija i Nelzona. Džoni Ringo je opasan lupež. Momci, koje je okupio nimalo mi se ne dopadaju. Bilo bi mi daleko toplije oko srca da je maršal ovde.

*
* *

U to vreme Vajat Erp se nalazio udaljen od Dodž Sitija nekoliko stotina milja. Jahao je duž granice između Arizone i Novog Meksika. Naravno, nije imao pojma o onome što se prethodne noći dogodilo na Harper ranču. Prevalio je dug i, napo-

ran put po teškom terenu, i tek u kasno po podne stigao u naselje Sijelo. Bio je to gradić na severnim obroncima planina i delovao mrtvo i napušteno. Ispred jedne trošne krčme stajao je krupan debeo čovek, oči su mu bile sklopljene, a u levom kraju usana stajao je ugašeni opušak. Debelo telo kao da mu je kipelo iz pantalona i zelene razdrljene košulje. Vajat primeti na njegovim grudima, na levoj strani, šestokraku zvezdu. To je, dakle, bio čuvar zakona u ovom tužnom gradu. Maršal je hteo da nastavi put, ali u tom trenutku šerif otvori oči i povika:

— Hej, helo, mister!

Vajat zaustavi konja.

— Šta se dogodilo?

— Odakle dolazite, molim vas?

— Preko, iz Arizone.

— Da, to sam i mislio. A kuda ste se uputili?

— Gore, u Kanzas.

Šerif zakloni šakom oči. Podozrivo je posmatrao stranca.

— Da ne dolazite možda iz Tombstona?

— Da, sasvim tačno! — iznenadi se Vajat.

Debeli šerif siđe na ulicu.

— Čujte, ja sam dobio jednu obavest, ali ne znam da li se na vas odnosi. Naime, upućena je maršalu Erpu.

Čovek iz Misurija se gotovo trže.

— Ja sam Vajat Erp.

— Kako to možete da dokažete?

Erp se maši za džep i izvuče iz njega dokumenta i maršalsku zvezdu.

To je odobrovoljilo čuvara zakona u Sijelu.

— Treba da vam prenesem obaveštenje da se na Harper ranču nešto dogodilo. Vi poznajete te ljude?

Vajat kliznu iz sedla i oseti kako mu za trenutak srce prestade da kuca.

— Šta se dogodilo?

— Ubistvo.

— Ubistvo? — ponovi Vajat muklo.

— Jedna žena je ubijena, zove se Suzan Harper.

— To nije moguće! — ote se maršalu uzvik.

— Jeste, moguće je. Treba da vam prenesem i obaveštenje šerifa iz Vilsona. Verovatno je ta poruka stigla i u druga mesta. Izgleda da je vaša maršuta poznata.

— Jeste, mister Harper je tačno znao kuda idem. Šerife, gde je pošta?

— Pošta? Tako nešto ovde ne postoji. No, ako hoćete da svratite u moj dućan, tamo ima piva, a i poštanskih maraka.

— Hteo bih da pošaljem telegram.

— To može odmah biti.

Debeljko krete ispred maršala u krčmu, koja je istovremeno bila šerifska kancelarija, pošta i bar.

— Hoćete li sami da napišete sadržaj? — pitao je šerif.

— Dajte mi, napisaću.

Maršal je uputio telegram u Dodž Siti, a onda se mašio za džep da plati, no šerif odmahnu rukom.

— Ništa od toga! Za čuvara zakona je besplatno, a naročito za Vajata Erpa. Bila mi je čast, maršale.

Nije ni završio rečenicu, a Vajat Erp je već bio napolju, vinuo u sedlo i krenuo ponovo u pravcu Pelonsilo planina kraj kojih je već prošao.

•
•

U Dodž Sijetu je vladala neopisiva gužva. Džoni Ringo i njegovi ljudi su igrali u velike sume i dobijali dvostruko. Bat Masterson i pet njegovih pomoćnika imali su pune ruke posla i s mukom održavali mir. Građanstvo je postalo uznemireno. Čula su se i glasna pitanja: Zbog čega se maršal konačno ne vraća? Zašto plaćamo čoveka koji se bori u drugim gradovima sa raznim banditima?

To da čovek iz Misurije ne prima platu za vreme dok nije u Dodž Sijetu, nije se znalo. Naime, to je bilo poznato samo malom broju građana.

U „Arkanzas” salunu, vladala je neopisiva gužva, a i u drugim lokalima. No, najgore je bilo u Long Brenč salunu.

Kada je oko devet sati Džoni Ringo seo za visoku barsku stolicu, a onda iz nepoznatih razloga ustao sa nje i kroz zatvoren prozor je izbacio na trem, Batu Mastersonu je prekipelo. Dokopao je sačmaricu i krenuo prema vratima. Dugonja Pots mu je bio za petama.

— Hej, Bat, čekajte, treba malo da razmislimo! Na jedan Ringov zvižduk stvoriće se preko dvadeset ljudi. A u ovom trenutku nas smo samo trojica.

Masterson ljutito okrete glavu.

— Šta vi hoćete, Pots? Vajat Erp

i Dok Holidej su bili sami protiv nadmoćne bande sivolikih. Mislite li da je maršal brojao svoje protivnike?

Dugonja Pots je još samo mogao da uzvрати da ni on, a ni Masterson nisu ni Vajat ni Holidej, no to je bilo pričanje u vetar.

Za to vreme u „Long Brenč” salunu nastao je pravi pakao. Džoni Ringo je dokopao flašu i bacio je na muzički automat. Masterson je grčevito obema rukama držao pušku i škrgućući zubima išao prema salunu, a za njim dugonja Pots i plavi Kid Kej. Pre nego što su stigli u salun, pored njih protrča stari službenik pošte i nestade u lokalu.

Kada je Masterson gurnuo krila pomoćnih vrata video je kako poštтар stoji ispred Ringa i predaje mu telegram.

Revolveraš uze telegram zgužva ga i strpa u džep. Stari poštтар ga potapša po ramenu.

— Hej, mister Ringo, trebali bi to da pročitate.

Revolveraš-kicoš se brecnu na poštтарu.

— Šta ti pada na pamet, stari luptežu? Gubi se!

— Kako hoćete, mister Ringo, ali ćete sigurno zažaliti.

Kada se stari poštтар okrenuo, video je na vratima Bata Mastersona. Ringo je izvukao telegram iz džepa, raširio ga i prineo svetlosti lampe.

„Džonu Ringu za vreme njegovog nepoželjnog boravka u Dodž Sitiju. Stižem! Vajat Erp!”

Revolverašu se učinilo da mu sve igra pred očima. Obrisao je rukama

čelo i još jednom pročitao šta u telegramu piše. Nije bilo prividenje. Telegram mu je poslao Vajat Erp lično. Ringo podiže glavu i srete odlučan pogled Bata Mastersona. I ne samo pogled, nego i pušku u njegovoj ruci.

— Prokletstvo, zar je dotle došlo?

Ringo izvadi kolt iz futrole ispali dva metka u automat, a onda podiže desnu ruku.

— Momci, dobio sam ljubazan poziv iz Garden Sitija. Smatram da nemate ništa protiv, pošto smo ovo mesto već očerupali.

Članovi njegove bande ga iznenađeno pogledaše.

— Šta to treba da znači, Ringo? — negodovao je dežmekasti Džimi Tanker. Mislio sam da ćemo ovde ostati. U Dodž Sitiju je lepo. Devojke su lepe, a najlepší je viski, udružen sa lako zarađenim dolarima.

Ringovo lice je lako pobledelo. Kao da se u magnovenju istreznio.

— Zaveži, Tanker — brecnuo se na svog čoveka. — Hajdete, momci, izvedite konje iz korala. Krećemo!

— Kada? — upita ljutito Tanker,

— Smesta!

•
• •

Čovek iz Misurija je prevaleo dugih šesdeset sedam milja dok je stigao do Harper ranča. Sunce je nemilosrdno pržilo.

Kada se ranč najzad pojavio pred njim, ugledao je napušteno dvorište. Vajat je skliznuo s konja, obišao ambar i ugledao leđa čoveka koji je stajao pred sveže iskopanom hum-

kom. Bio je to rančer. Leđa su mu bila povijena. Kao da je za ovo kratko vreme ostario deset godina. Gledao je u humku ispod koje je ležala njegova voljena kći Suzan. Maršal je tako stajao neko vreme i tek onda skrenuo pažnju na sebe. Harper se iznenađeno okrete.

— Grom i pakao! Vajat Erp!

Čovek iz Misurija skide šešir i pruži rančeru ruku.

— Beskrajno mi je žao, mister Harper. Saznao sam to juče po podne preko na granici u malom naselju Sijelo.

— Šta, već tamo ste stigli! Dragi bože, mora da ste jahali kao oluja. Hodite!

Kada su pošli prema verandi, na vratima se pojavio mlađi čovek. Bio je srednjeg rasta, uzanih ramena, i lako povijenih. Lice mu je bilo bledo, brada zapuštena. Mogao je imati dvadeset pet godina. Rančer zastade i pokaza rukom na mlađića.

— Ovo je moj sin.

Vajat Erp pruži mladom Klarku ruku. Bila je meka i vlažna.

Klark je odmerio maršala ispiti-vački.

— To je dakle veliki Vajat Erp — kazao je samo kratko. Čoveku iz Misurija se učinilo da u njegovim rečima oseća porugu. Vajat prođe pored Klarka i pokuca na poslednja vrata.

— Maršale! — povika rančer iz daljine, no Vajat je već otvorio vrata. Soba je bila prazna, postelja neraspoređena, a na noćnom stolčiću nalazila se flaša sa viskijem i lonče sa kafom. Vajat pogleda oko sebe. Činjenica je bio prazan, a sve Holide-

jeve stvari nestale. Erp se hitro uputio prema rančeru.

— Gde je on?

Džems Harper samo sleže ramenima.

— Ne znam.

— Šta to znači? Pa vi morate znati gde je on, mister Harper! Holidej je smrtno bolestan! Nije mogao tek tako da ustane i ode. Osim toga, i sve njegove stvari su iščezle.

Rančer duboko udahnu vazduh i objasni:

— Kada sam prethodne noći čuo pucanj, strčao sam niz stepenice i video ga kako kleči kraj moje kćeri. Bio je oznojen i obliven krvlju.

— Obliven krvlju?

— Da, ruke su mu bile krvave, a tamo gde je klečao širila se krvava mrlja. Nisam siguran. Možda je to krv moje kćeri.

— Ja ništa ne shvatam — preki-
de ga maršal.

— Ni ja. Ne znam šta se dogodilo, mister Erp.

Vajat uzmače dva koraka. Rekao je, raglašavajući svako slovo:

— Mister Harper, treba li to da znači da verujete da je Dok Holidej ubio vašu kćer?

Rančer lagano obori glavu i počeo da odmahuje.

— Ne, maršale, ja ne verujem.

— Ako vi ne verujete, ko onda veruje?

Harper se oprezno obazre. Pozadi na vratima koja vode u dvorište stajao je mlađić.

— Šerif tako misli.

— Zar šerif Hankuk iz Glisona? Rančer potvrdi.

Vajat se malo pridiže na prste i preko rančerovih ramena pogleda na suprotni kraj hodnika.

— I vaš sin misli to isto — rekao je tako glasno da ga je mladi Klerk Harper morao čuti. Odmah se okrenuo i nestao sa vrata.

Vajat je pohitao za njim, ali je Klerk nestao kao da je u zemlju propao. Stari rančer je lagano krenuo za njim, stao je odmah iza maršalovih leđa i rekao mirnim glasom:

— Mister Erp, to je jedna užasna stvar, ali činjenice jesu onakve kakvim ih šerif Hakuk vidi. Samo što ja to ne verujem. Ležao je kao mrtvac u svojoj postelji.

— Pa šta, mora da je skočio kada je čuo pucanj!

— Da, to sam ja i mislio, pa i rekao. Međutim šerif i moj sin i ostali govore kako je moguće da je tako brzo gotovo vaskrsao kad je pre toga bio smrtno bolestan. I još nešto: kako je mogao da se vine u sedlo i odjaši?

Da, to je zaista bilo pitanje bez odgovora. Još bi se nekako moglo prihvatiti da ga je pucanj, iako se nalazio u ozbiljnom stanju, naterao da se kako zna i može digne iz postelje i pritekne u pomoć devojci. No, velika zagonetka je bila kako je mogao da napusti ranč. To doista niko nije mogao da objasni.

— Možete mi bar reći mister Harper šta se dogodilo pošto ste potrčali niz stepenice i videli ga kako kleči kraj tela vaše kćeri — ispitivao je maršal.

Šta da kažem? Video sam samo kako moja kći leži i krvari, i kako je iskrvarila u njegovom naručju.

— A dalje?

Maršalov pogled bio je ispitivački prikovan za rančerovo lice. Ovaj uzvratil drhtavim glasom:

— Da, šta dalje?

— Pa vi ste bili tu. Šta se dalje dogodilo, mister Harper? Preklinjem vas da mi tačno objasnite.

Rančer se uhvati za glavu.

— Ne znam. Okrenuo sam se istrčao u dvorište i vikao izbezumljen iz sveg glasa: moja kći je ubijena, momci, ubica je u kući!

— I dalje?

— Trčao sam preko dvorišta do kaubojske kuće otvorio vrata i još jednom to ponovo uzviknuo u spavaonici.

— Šta se posle toga dogodilo?

— Vratio sam se sa ljudima u kuću. Sa mnom su bili Džoe Farlen nadzornik, i Hank Porter. Ostali su nešto kasnije stigli. Kad smo stupili u hodnik, Suzan je ležala preko praga svoje sobe, dok joj se gornji deo tela nalazio u hodniku. Upaljena lampa stajala je kraj nje.

Rančer prekide i pogleda maršala nesigurno.

— A Dok Holidej? — ispitivao je Vajat muklim glasom.

Harper sleže ramenima.

— On je iščezao.

Na to Vajat lagano uhvati rančera za desnu mišicu.

— Ali, mister Harper, valjda ne mislite ozbiljno da bi Holidej mogao počiniti takvo nedelo? Šerif Hankuk mora da nije bio pri zdravoj pameti kada je to tvrdio. Ja tvrdim suprotno. Dok Holidej je krenuo u poteru za ubicom.

— U tom slučaju je mogao nešto da ostavi za sobom neku poruku.

— Može biti da za to nije imao vremena.

Niko ne razume, kako je u takvom stanju mogao da krene. Nekoliko dana je ležao potpuno nepomičan u svojoj postelji i jedva da je uzeo nešto hrane. Odkud mu na jednom takva snaga da ustane i sledi zločinca? To je baš ono što niko i ne shvata. — Rančer je počeo da se uzrujava i govori glasnije: — Morate to uvideti, maršale! Čovek koji prvo leži tako bespomoćno ne može odjednom da smogne toliko snage da ustane, vine se u sedlo i krene za zločincem. To je nemoguće. Vajat odmahnu glavom.

— Nije, nemoguće kad je Dok Holidej u pitanju. Iz sopstvenog iskustva znam. Jednom je tako ustao sa zemlje i trojicu lupeža, koji su hteli da iskeriste njegov napad bolesti, pogodio jednog za drugim. Ja nikada u životu nisam sreo čoveka koji poseduje takvu energiju. Čak smatram mogućim da je u trenutku kada ste vi napustili kuću, uspeo da vidiubicu, pa je krenuo za njim. U svakom slučaju, morao je da pređe preko dvorišta i izvede svog konja iz štale. To je dovoljno vremena da ga primetite vi ili neko od vaših kauboja.

— Ali ga niko nije primetio — promrsi rančer.

— Budite razumni, mister Harper! Da li je njegova krivica što ga niko nije primetio? I da li to bezuslovno mora da znači da je bežao ili se prikrivao?

Rekavši to, maršal energičnim koracima napusti trem rančerske kuće.

Kada se vinuo u sedlo, ugledao je preko kraj kuhinje Klerka Harpera. Momak je stajao raskoračen i zadenuo palčeve za pojas. Odmerio je kratko maršala. Vajat okrete konja i potera ga prema mladiću. Klerk nije imao mogućnosti da izmakne. Čovek iz Misurija se naže preko sedla.

— Čujte me, Klerk Harper! Vi i šerif Hankuk sumnjičite Doka Holideja za ubistvo. Ja ću vam dokazati da on s tim nema ništa. Osim toga, savetujem vam da sa svojim ocenama i primedbama budete obazriviji. Ako već nešto hoćete da učinite, onda se maknite s mesta i krenite u poteru za ubicom vaše sestre.

•
• •

Bilo je jutro sledećeg dana. Maršal je proveo noć u jednoj udolici okruženoj žbunjem meskvita. Dugo je razmišljao o tome u kom pravcu da krene. Sumnjao je da bi se ubica uputio prema jugu, jer je morao da računa s tim da će na glavnom drumu za Tombston naići na mnoga kola i jahače. Najverovatnije nije odjahao ni u pravcu istoka, jer je to bilo područje šerifa iz Glisona, grada do koga je vodio širok drum. Oštro prema zapadu nalazio se Lonagan ranč. Na imanju je radilo preko trideset neobuzdanih kauboja, koji su stalno krstarili pašnjacima. Momci su bili poznati kao veoma nezgodni, tako da se svaki putnik

klonio ovog kraja. Znači u pitanju je još jedino dolazio sever.

Na severozapadu je ležao grad Pirs. Vajat se tamo uputio.

Kada je sunce bacilo svoje prve zrake, čovek iz Misurija je jahao kroz pust stenovit kraj, gotovo bez bilja. Vetar, koji je preko noći duvao, uništio je svaki trag.

Bilo je negde oko devet sati kada je Vajat iznenada zaustavi konja i prikova pogled na belu tačku između uzanog prolaza usečenog između dva kamena.

Oprezno se obazreo na sve strane i obišao usek da slučajno ne uleti u klopku. Pošto je ustanovio da nikog u blizini nema, vratio se do kamenog prolaza. Na pet jardi je ustanovio da je to maramica koja leži na zemlji. Video je i više od toga. Maramica je bila zgužvana i umrljana krvlju. Kada je sjahao i prišao bliže utvrdio je da ta maramica pripada Doku Holideju. Grozničavo je razmišljao.

Šta se dogodilo?

Da Holidej možda nije povređen, ili je u pitanju novi napad bolesti?

Vajat pokri maramicu kamenjem, vinu se u sedlu i nastavi da jaši prema otvorenoj savani. Mogao je da bira pravac. Ili oštro prema severu, putem koji vodi na veliki Kej ranč, ili odavde drumom za Pirs.

Čovek iz Misurija je odlučio da krene prema gradu. Ugledao je naselje pred samo podne. Poterao je konja na jednu uzvišicu odakle je mogao bolje da osmotri grad. Pred očima mu se ukazala dva reda kuća; a iza njih razbacani koral i kolibe — to je bio Pirs. Delovao je

pod zracima podnevnog sunca pusto i žalosno.

Kako su ljudi mogli da dođu na pomisao da ovde, na sred peskovitog tla, podignu grad?

Poterao je konja prema naselju. Bilo je tačno podne kada je ujahao u glavnu ulicu. Sve je bilo kao izumrlo. Samo su ispred jedne kuće, na kojoj je krupnim slovima bilo ispisano „Sanbin bar” stajala dva konja oborene glave na nemilosrdnom suncu. Maršal je sjahao i povede konja u senku između kuća, pa tek onda stupi na trem. Pre nego što je otvorio vrata krčme, zastao je i pogledao jednog od dva konja.

Gde li je već video tog konja? Nije bilo u pitanju posebno upadljiva životinja. Međutim, belega na čelu maršalu se učinila poznatom. Imala je oblik polumeseca sa šiljcima okrenutim prema očima. Vajat je bio poznat po tome da ima veoma izoštren dar zapažanja za takve stvari.

Još u trenutku kada je desnom rukom uhvatio krilo vrata, znao je gde je konja već video!

Za šankom su stajala naslonjena dva čoveka: Jedan od njih je bio Džefri Fleger iz Ohaja, član bande Majka Torija.

Do njega je stajao crnokosi džinovski momak, naslonjen laktovima na šank. Drečava crvena košulja bila mu je razdrljena na grudima. U levom uglu usana nalazila se duga virdžinija cigara.

Vajat Erp nije mogao da se otme sumnje da Majk Tori ima neke veze sa ubistvom na Harper ranču. Smatrao je da nije isključeno da se zlo-

činac vratilo da bi se stanovnicima ranča osvetio za pretrpljeni poraz. Zašto je baš devojkę ubio, maršal nije mogao da shvati. No, postojala je mogućnost da je Tori, ili neko od njegovih ljudi pogrešio sobu i tamo otkriven.

Ovde je stajao samo jedan od Torijevih ljudi.

Vajat uđe u krčmu i uputi se pravo prema Flegeru, koji umaće korak nazad i nehotice nagazi visokog momka do sebe. Ovaj se brecnu:

— Hej, šta je stobom Džef? Da nisi jeo bunike?

Fleger se brzo povuče, ne ispuštajući maršala iz vida.

— Nisam, Pit!

Razbojnik Pit Rajan razvuče lice.

— Izgleda mi da je to stigao neki tvoj stari poznanik.

— Da — procedi Fleger kroz zube. — Donekle si u pravu, Pit. Poznanik, koji se neće dugo radovati poznanstvu sa mnom.

Vajat je stajao korak ispred Flegera. Ovaj nije smeo da se usudi više da uzmiče da ne bi od sebe načinio kukavicu i budalu.

— Šta hoćeš, kauboju?

— Gde je Majk? — upitao je maršal.

— Majk? — Zločinac iz Ohaja prsnu u glupi smeh. — Šta te se to tiče, kauboju?

— Tiče me se. Gde je Majk?

Fleger se obratio svom prijatelju Rajanu:

— Hej, Pit, kako ti se ovaj momak dopada? Nećeš valjda dozvoliti da me ometa dok ispijam svoje piće. Taj momak ima ružnu naviku da drugim ljudima staje na žulj.

Rajan zadržu palčeve u svoj prljavi, mrljama zagađen prsluk i isturi bradu.

— Ko je taj momak?

— Pogani gonič krava sa Harper ranča.

Na ovu uvredu dobio je odgovarajući odgovor. Maršal ga je udario žestoko desnom pesnicom, tako da se pilepio za šank.

To je za robusnog Rajana bio znak da se odmah ustremi na maršala. Nekoliko veštih udaraca i Pit Rajan je hvatao vazduh kao riba na suvu.

Maršal se okrenuo prema Flegeru:

— Ustaj!

Čovek az Ohaja se lagano pridi-gao. Maršal je primetio da mu se desnica nalazi blizu drške revolvera.

— Sklanjaj ruku s pucaljke, skitnice, opominjem te! Sad mi odgovori, gde je Majk Tori?

Fleger nije imao prilike da bilo šta odgovori, jer je Pit Rajan, okoreli siledžija, povređene sujete, uz povik ponovo nasrnu na svog protivnika. Učinio je to svom žestinom. Vajat je spretno skočio ustranu. Taj skok iskoristio je da zakači napadača krošeom. Pesnica je Rajana pogodila u vrh brade, tako da se sav protresao. Ipak, ostao je da stoji čvrsto na nogama.

— Sada postaje ozbiljno, momče.

Vajat Erp je vešto izbegavao direktne udarce, jer je Rajan bio izuzetno snažan. Parirao mu je, ne naročito žestoko, čekajući pravi trenutak. A pravi trenutak bila je mogućnost da protivniku zada dva udarca jedan za drugim. Došao je veoma brzo. Prvi udarac pogodio je Rajana u bradu, a drugi u jagodičnu

kost. Ovo je bilo suviše i za džinovskog Pita. Klonuo je prvo na kolena, a onda udario o šank. Vajat mu uze oružje iz futrole i baci ga u ugao lokala.

Mali čovek iza šanka, koji se tu prikrio kada je tuča počela, ustade i obrisa znoj sa čela.

— Prokletstvo, mister, bio je to majstorski posao! Do sada niko nije savladao Pita Rajana.

Džef Fleger je stajao kao kip i piljio u maršala vodnjikavim očima.

— Gde je Majk Tori? — ponovi maršal još jednom isto pitanje.

Fleger nevoljno uzvрати:

— Neznam, ne mogu da vam kažem.

— Onda pođi sa mnom do šerifa.

— Zbog čega? — uzviknu Fleger uplašeno.

— Zbog toga što je na Harper ranču jedna žena ubijena revolverskim metkom i zbog toga što su Tori i njegovi ljudi pod sumnjom da imaju veze sa ovim ubistvom.

Rekavši to, maršal dokopa lupeža za jaknu i izvuče ga iz krčme.

Dve kuće dalje nalazila se mala kancelarija šerifa Bila Donaldsona.

Donaldson je pre devet godina došao u ovaj grad i dugi niz godina radio kao pomoćni radnik po kućama, sve do dana dok građani nisu ovog nemarnog i prilično prljavog čoveka izabrali za šerifa. Mora se priznati da nekadašnji pomoćni radnik nije bio mnogo upotrebljiv čuvar zakona. Sedeo je uglavnom u kancelariji, ili ispred nje u stolici za ljuľanje i za dana u dan postajao sve deblji i deblji.

Kada je maršal u njegovu kancelariju uveo lupeža, Donaldson nevoljno podiže pogled.

— Šta je sad to?

— Šerife, nalažem vam da ovog čoveka zatvorite. Prvi pada bandi Majka Torija.

— Majka Torija? — iznenadi se šerif, ne ustajući iz stolice. — Zar je on u ovom kraju? Slušao sam, doduše, o njemu, ali nisam pretpostavljao da će se drznuti da dođe u moju oblast.

Reč „oblast“ bilo je razmetanje, jer Donaldson nije bio oblast, nego gradski šerif. Vajat je ovo prečuo. Rekao je odlučno:

— Šerife, zatvorite ovog čoveka! Ne znam njegovo ime. Molim vas da obavite istragu u tom smislu. Bio je među Torijevim ljudima, video sam pred tri dapa na Harper ranču.

Vajat ukratko obavesti čuvara zakona što se na imanju rančera Harpera dogodilo i reče da bi hteo da potpiše iskaz.

Dok šerif bude ispitivao lupeža on će malo obići grad i potražiti Torija i ostale članove bande.

Maršalova ispitivanja i traganja nisu urodila plodom. Majk Tori i trojica njegovih ljudi očigledno nisu bila tu.

Kada se maršal vratio u šerifsku kancelariju zatekao je zaključana vrata, a od šerifa ni traga. Čuo je da je Donaldson odjahao na jedan od okolnih rančeva, gde je navodno došlo do krađe. Da li je to bilo istina ili ne, Vajat nije imao vremena da ispituje, a ni vremena da čeka neljubaznog čuvara zakona iz Pirsaa.

Kada se vratio u krčmu, video je Rajana kako se naliva viskijem. To je bio jedan od načina za ljude tog kova da speru gnev.

Vajat pođe prema mestu gde je ostavio vranca. Međutim, konja nije bilo na tom mestu. Pogledao je oko sebe i video kako kroz jednu kapiju viri dečak. Uputio se prema njemu, a deran uplašeno ustuknuo u dvorište. Maršal je otkriniu vrata i ugledao derana pred sobom. Mogao je imati najviše sedam godina.

— Hej, Džimi, kako si?

Sa mališanovog lica nestade izraz straha. Osmehnuo se od uva do uva.

— Odakle znate da se zovem Džimi?

— Tako sam mislio. Upravo izgledaš kao jedan Džimi.

— A vi izgledate kao čovek iz guvernerove garde — odvrati mu dečak.

— Zar? — iznenadi se maršal. Možda bi mogao da mi kažeš gde bi član guvernerove garde mogao da nađe svog konja?

Dečak priđe bliže i prošapta:

— Mister Rajang ga je odveo.

— Mister Rajan? Da to nije ona gorila od čoveka preko iz krčme?

Deran potvrdi.

— Da, kada ste onog drugog čoveka odveli u šerifsku kancelariju, mister Rajan se iznenada pojavio iz krčme i odveo vašeg konja.

— Da nisi možda video kuda ga je odveo konja?

— Jesam, mister, video sam dobro. Odveo ga je preko u mesarevo dvorište.

— U mesarevo? Jel' to preko puta?

— Jeste, mister, to je tamo gde vidite na kapiji dve nove daske.

Vajat pomilova dečaka po kosi, namignu mu, a onda se uputi prema susednom dvorištu.

Čim je otvorio kapiju, ugledao je pred stalom svog ždrepcu. Nije se obratio nikome, nego je jednostavno izveo životinju na ulicu, vinuo se u sedlo i odjahao.

Nije imao nikakvog smisla da se duže zadržava u Pirsu. Tori nije bio ovde, a ni od Holideja nije bilo traga. Iz Flegera nisu uspeali da iščupaju ni jednu reč, jer se najverovatnije plašio od svog vođe. Postojala je takođe mogućnost da lupež ne zna gde se Tori sada nalazi. Ukoliko je zločinac iz Ohaja bio umešan u ubistvu na Harper ranču, bar on je sedeo iza rešetaka.

Vajatu je jedino bilo važno da otkrije Holidejev trag.

Jahao je u pravcu severozapada i našao se na drumu koji vodi pravo na sever. Samo nekoliko milja iza grada odvajao se trag puta koji je vodio na Keli ranč. Maršal odlučio da učini kratku posetu ranču i tamo se raspita za Holideja, a i za Toriju.

Imanje se nalazilo gotovo sedam milja udaljeno od glavnog drumu. Kada je maršal stigao tamo bilo je već popodne. Osećao je glad i odlučio da potraži na ranču nešto za jelo.

Na verandi velike kuće sedela je stara žena i nešto šila. Ona je bila ujedno jedino živo biće koje je maršal ovde video. Sjahao je s konja u

senci trema, stao ispred verande i skinuo šešir.

— Halo, madam. Hteo sam da se raspitam o jednom svom poznaniku. Možda je svratio kod vas...

Stara žena ga grubo prekide:

— Ovde niko nije navraćao.

— To je čovek mog rasta, no mnogo vitkiji. Nosi crno odelo...

Žena odmahnu glavom i pogleda preko naočara.

— Ovde niko nije navraćao.

— Jaši vranog kulaša.

— Kad vam kažem ovde niko nije navraćao.

Maršal se tek sada raspitivao o Majku Toriju, no ni on nije skrenuo na ovaj ranč.

Kada se maršal okrenuo, slučajno je primetio iza jednog prozora glavu bradatog čoveka. Zastao je i ponovo se vratio ženi:

— Gospođo, moje ime je Erp, ja dolazim iz Tombstona, upravo sam se sa prijateljem rastao putujući u Dodž Siti. Tada...

Žena naglo ustade sa stolice.

— Ja sam odgovorila na sva pitanja, mister. Nije potrebno da ispredam laži.

— Žao mi je, gospođo, ali vi ste mi ispredali laži.

Ženu obli rumen.

— Kako se usuđujete? — rekla je piskavim glasom.

— Mister Keli je na ranču. Stoji u sobi. Rado bih govorio s njim.

Na to se prozor sobe naglo otvori i na njemu se pojavi bradonja.

— Šta vi hoćete?

— Jeste li vi mister Keli?

— Da, ja sam Keli i veoma sam

bolestan. Ostavite me na miru, inače ću pozvati svoje ljude.

— Hteo sam samo da vam postavim jedno pitanje, mister Keli. Moje ime je Erp i ja sam...

— Tu lagariju ste već ispričali mojoj sestri. Nije potrebno da i mene njome zamarate. Gledajte da se što pre izgubite odavde, dok nisam pozvao svoje ljude.

Nije trebalo ni da ih zove. Sami su došli. Trojica su se iznenada pojavila iz kaubojske kuće i stali iza Vajata. Druga dvojica su samo iskrsla iz senke ambara i stala sa maršalove desne strane.

Maršal ih odmeri jednog po jednog. Znao je da nema nikakvih izgleda da se ovim tipovima izađe na kraj, ni da ih uveri ko je. Zbog toga se lagano vinuo u sedlo i krenuo. Jedan kauboj počeo da viče za njim:

— Gledaj ako možeš da se nađeš negde sa Bili Kidom, Vajat Erp! Možda on poznaje pravog Vajata Erpa pa će ti isporučiti njegove pozdrave.

Ove reči propratio je grohotan smeh.

Vajat je napustio dvorište Keli ranča i uputio se prema severu ka glavnom drumu.

Bilo je negde oko pola šest kada je na ivici drumu ispod jednog džinovskog kaktusa video poluizbrisane tragove kopita i komadić jedne bele maramice. Uzeo ga je u ruku i ustanovi da je to takođe Holidejeva maramica. Komadić platna bio je natopljen krvlju.

Maršal je brižljivo ispitivao tragove kraj kaktusa. Jedan od tragova neobično je podsećao na otisak

kopita Holidejevog ždrepcu. Pre nekoliko nedelja su menjali potkovicu na zadnjoj levoj nozi Holidejevog konja, tako da je ovaj otisak dobro znao. Svi ti tragovi mogli su biti stari najviše jedan dan, možda čak samo noć. Bilo je to teško ustanoviti, jer je prethodne noći bilo prilično sveže i vlažno. Znači, Holidej je ovuda prošao juče uveče, a možda i juče ujutru. Sledeći ih, maršal je ustanovio da tragovi vode na sever. Bila su u pitanju dva jahača i najverovatnije su išli jedan za drugim. Moglo je, uostalom, da znači i to da je Dok Holidej prilikom nekakvog okršaja ranjen, da je maramice bacao da bi ostavljao trag za sobom, dok su ostali jahači išli ispred njega.

Uporni čovek iz Džordžije sledio je trag. Mora biti da se nalazio u užasnom stanju.

Maršalovo nespokojstvo povećalo se iz časa u čas. Kada je veče počelo da se spušta, smestio se u jednu udolicu, sakupio suvarke, postavio tronožac i hteo da skuva kafu. Uskoro se širio prijatan miris. Topli napitak osvežio je Vajata, a isto tako i veliki komad hleba i sušenog mesa. Pošto je obedovao sakupio je svoje stvari, vinuo se u sedlo i nastavio.

Posle nekoliko sati ponovo je zas-tao da se odmori kraj potoka i pustio ždrepcu da pase.

Noć je polako osvajala. Pri bleđoj svetlosti zvezda nije više mogao da sledi tragove. Odustao je tek oko jedanaest sati i nadaleko od drumu se smestio na počinak.

Napori, koji su stajali za njim,

uspeli su da savladaju i čoveka snažnog kao što je maršal Erp. Zaspao je dubokim snom i nije se budio sve do jutra. Pošto je otvorio oči, ugledao je preko na drumu poštanske kočije, na rastojanju od jedva sto jardi, jahača koji se približavao.

Bio je to čovek srednjeg rasta uzanog ramena i dugog mršavog lica sa koja je gledalo par zelenih očiju. Ispod širokog oboda virila je riđa kosa. Na opasaču je, u otvorenoj futroli nosio težak mornarički kolt, čija je drška bila ukrašena sedefom.

Jahao je ričana, svog okupanog u znoju. Vajat je dobro poznavao konje, pa je znao da je ova životinja, uprkos tome što neugledno izgleda, odličan trkač, ali za pustinju ne baš pogodna.

Jahač se približio na petnaest jardi i zaustavio konja. Sada je maršal mogao bolje da mu vidi oči. Bile su blede zelene, nalik na zrna grožđa. Lice mu je bilo prekriveno pegama.

— Da li je dozvoljeno da priđem?
— doviknuo je jahač.

— Naravno! — uzvрати čovek iz Misurija ustajući.

Prišao je bliže, kliznuo iz sedla i stao raskoračen ispred maršala. Lice mu je bilo prilično bezizrazno.

— Sve mi se čini da neimate šolju jutarnje kafe za jednog žednog prolaznika?

— U zabludi ste — uzvрати mu maršal, pošto ga je površno odmerio pogledom. Uzeo je tronožac sa sedla i sakupio suvarke. Jahač primeti:

— Kod nas u Irskoj tako isto

pripremaju kafu. Moje je ime Mek Elroj.

— Erp — predstavio se maršal.

Mek Elroj izvadi duvankesu i savi cigaretu.

Pripalio je suhu grančicu na žaru vatre pod tronožcem i prihvatio ponuđeno lonče kafe, a i komad hleba.

Četvrt sata kasnije maršal je zapakovao tronožac i pričvrstio ga na sedlo. Riđokosi je takođe ustao i prišao svom konju. Pošto se Vajat vinuo na konja, Irac upita:

— Vi jašite na sever?

— Da.

— Mogu li komad puta sa vama?

— Možete.

Čovek iz Misurija, koji je više od pola decenije krstarilo ovim krajevima, jahao je najradije sam, kada nije bio u društvu Holideja. Međutim, nije mogao da odbije Irca. Riđokosi je ćutke jahao na riđanu, koji se u međuvremenu na jednom potoku osvežio.

Oko podne stigli su do napuštene stanice za zamenu konja, gde su predahnuli.

Mek Elroj je neko vreme posmatrao potok iza napuštene stanice i uspeo je veštim rukama bez udice da uhvati dve ribe i ispeče ih.

Pre devetnaest godina došao je sa roditeljima iz Irske u Sjedinjene Države. Porodica se smestila u blizinu Misurija. Otac je imao obućarsku radionicu i s mukom sastavljao kraj sa krajem. Sedmore dece, svi mlađi od Dejva, kako se zvao riđi jahač, nisu mogli da olakšaju roditeljima život ni da im budu od velike pomoći. Dejv Mek Elroj je

već duže vreme krstarilo naokolo. Prvo je bio u Illinoisu, onda u Nebraska, Kansasu i Oklohomi, da bi konačno stigao u Novi Meksiko.

Bio je skitnica. Pet puta je već bio u zatvoru zbog krađe i to u raznim gradovima. Uvek uspevao da se nekako izvuče. Bavio se sitnim lopovucima. Krao je bezvredne stvari: kante sa mlekom, kobasicu, duhan, hleb, potkovice, stare noževe.

No u rano jutro ovog dana Dejv Mek Elroj je bacio oko na veći plen. Nije više bio u pitanju ni nož ni stari hleb, nego nešto daleko krupnije. Bacio je oko na konja svog saputnika.

Dejv Mek Elroj nikad do sad nije video tako skupocenog konja, kao što je bio Vajatov vranac. Irac je odlučio da ga se dočepa po svaku cenu. Naravno, nije imao pojma da je konj pripadao slavnom čuvaru zakona, Vajatu Erpu. Prečuo je njegovo ime ili mu možda ono ništa nije značilo. Najverovatnije je bio toliko oduševljen konjem da ništa drugo nije ni primećivao. U svakom slučaju, odlučio je da ukrade vranca.

Od kako su doručkovali, bez prestanka je lupao glavu kako da ugrabi priliku i savlada svog saputnika. Bio je spreman da ga ubije, kako bi se dočepao konja. To nije predstavljalo prepreku za Dejva. Ovog puta bio je spreman i na to.

Nije se radilo o tome da je Irac lud za vrednim konjima, pa se nije mogao oteti želji da poseduje ovog rasnog vranca. Bože sačuvaj! Irac je htio da ukrade konja samo zbog toga da bi ga na najbliže mogué

***** SREBRNA ZVEZDA *****

svake druge srede u svim kioscima

način pretvorio u novac. Znao je dobro da će za tu životinju dobiti ogromnu sumu.

Sa svoje strane, Vajat uopšte nije došao na pomisao da se ovaj čutljivi bezizrazni čovek mogao baviti takvim planovima. Uostalom i on je bio isuviše okupljen brigom o Doku da bi lupao glavu o name-rama ove skitnice.

Stanje Doka Holideja je u trenutku maršalovog odlaska sa Harper ranča bilo tako loše, da je maršal sa strahom pomišljao šta je sada s njim. Iza svake okuke odahnua bi sa olakšanjem kada kraj puta ili ispred žbuna ne bi video tamnu senku. Naime, ne bi ga čudilo da Džordžijanca nađe negde usput mrtvog.

U trenutku kada je Vajat sastavio tronožac i okrenuo se da ga pričvrsti iza sedla, Mek Elroj je stupio u dejstvo. Naglo je skočio na noge i velikim komadom drvata udario čoveka iz Misurija po glavi.

Teško ošamućen Vajat se zanesa i nalete na konja. U podsvesti je ipak uspeo da potegne bantlajn specijal i povuče obarač. Odjeknula su dva pucnja. Vajat Erp se odmah posle toga srušio ispod konjskog tela i ostao da leži ispružen.

Mek Elroj je bio pogođen sa oba metka. Prvi mu je zakačio desnu mišicu, ostavljajući za sobom dubok krvavi trag, dok mu je drugi metak prozviđao zakačivši obraz i uho.

Gotovo ošamućen od bola, razbojnik je stajao ukopan na mestu stežući zdravom ruku povređenu desnicu. Onda je pošao napred i pažljivo posmatrao lice nepomičnog čoveka koga je napao. Na zemlji je

ležao veliki revolver. Sagnuo se uzeo ga i gurnuo u svoj pojas. Posle kratkog kolebanja izvukao mu je iz futrole i drugi revolver, a onda počeo da mu pretura džepove. Slučajno je otkrio i veliku maršalovu zvezdu. Dugo je začuđeno posmatrao, a onda je takođe stavio u svoj džep.

Pošto je opljačkao čoveka iz Misurija, vinuo se u sedlo rasnog konja i jahao prema svom konju. Njega je vodio za uzde.

Topot kopita trgao je maršala iz duboke ošamućenosti. Izdigao se, podupirući se na laktove otresao glavu, a onda levom rukom obrisao lice.

Klečeći na zemlji gledao je kroz suvo žbunje meskvite. U daljini je primetio oblak prašine koji su digla dva konja. Osmehnuo se gorko.

Sada je bio vezan za ovaj majušni poluisušeni potočić. Razbojnik mu je ukrao konja, oružje i sve što je posedovao. Žestoko je sebi prebaci-vao što nije povetio više pažnje i bio obazriviji prema strancu. Da je tako učinio, sigurno mu ne bi promaklo da Irac ima neke prljave namere. Konačno, taj čovek nije mogao u magnovanju da donese takvu odluku. Sigurno je plan o pljački skovao ranije, još u prvom trenutku. Da ga briga o Doku Holideju nije toliko ophrvata, verovatno bi razbojniku bilo mnogo teže da ga savlada.

Kada se okrenuo, primetio je na komadu drveta kraj vatre, dve velike krvave mrlje.

Znači mora da je pogodio napadača.

Maršal se uspravi, siđe na potok i nekoliko puta šakama zagrabi vodu, pljuskajući se po licu.

Nešto osvežen pošto je nekoliko koraka napred i primetio krvi u svetlom pesku. Ne, nije imao nikakvog smisla da krene dalje pešice. Upravo je pogled prema nebu da vidi gde se sunce nalazi. Nije imao uz sebe ni čuturu, ni bilo šta da zagrabi vodu koju bi poneo. Znači, morao je da ostane tu sve dok ne mine podnevna žega i spusti se mrak.

Koliko li još ima do Pirsu? To bi bio užasno dug put za pešaka. Keli je ranč nije bio tako daleko, ali šta je tamo mogao da traži?

Minuti su đavolski sporo prolazili. Bilo je po podne, a žega nije popuštala.

Vajat je napustio žbunje meskvi-te. Sada više ni tamo nije mogao da nađe zaklon, pa se spustio na potok. Izuo je čizme i spustio noge u vodu. Međutim, ni voda nije bila naročito sveža. Ipak, bilo je prijatnije nego u žbunju.

Kada se veče konačno spustilo, čovek iz Misurija se spremio da krene. Namerno nije pio mnogo vode, jer je iz iskustva znao da se onda još brže umara. Kad se spustila noć već je prevaleo lep komad puta. Sve dok je mogao, sledio je tragove razbojnika i brzo se uverio u to da se ovaj vratio istim putem kojim je i došao.

Oko devet sati izgubio je tragove i mogao je još samo da se orijentiše prema zvezdama. Morao je da se drži jugozapadnog pravca. Svaki

čas bi izgubio iz vida glavni drum poštanske kočije, koji se u takvom mraku nije mnogo razlikovao od savane.

Oko jedan posle pola noći odmorio se na jednom proplanku i posle pola sata nastavio put.

Zora je počela da sviće, kada je u daljini ugledao brežuljkast teren na čijem kraju je ležao Keli ranč. Nije mu ipak uspelo da stigne na ranč u vreme u koje je pretpostavljao. To je bilo zbog toga što je verovao da će u blizini drumu otkriti ponovo tragove razbojnika, koje je u toku noći izgubio. No, pljačkaš Dejv Mek Elroj odavno je skrenuo sa drumu.

U pola deset pre podne maršal je stigao na ranč, žedan i umoran sa žestokom glavoboljom.

Gore na tremu sedela je opet žena zaneta ručnim radom. Kada je iznenada pred sobom ugledala stranca, kriknula je, ispuštala ručni rad i utrčala u kuću.

Vajat se okrete i pođe gotovo posrćući prema bunaru. Kao i svuda na ivici bunara nalazilo se nekoliko kofa, uzeo je jednu i počeo čekrkom da je spušta. Kada je dno kofe dodirnulo površinu vode, čuo je korake iza sebe. Okrenuo se i spazio bradatog čoveka sa kojim je prethodnog dana razgovarao.

— Hej, šta je sad to? — povikao je bradonja.

— Helo, mister Keli, mene su usput napali. Dozvoljavate li da uzmem nekoliko gutljaja vode, upitao je Vajat glasom kojim se i samom njemu učinio čudnim.

Na to mu Keli priđe bliže, podboči se i poče da viče:

— Prokleta skitnice, zar te još nisam juče isterao sa ovog imanja! Lupežu, gubi se do đavola!

Preko preplanulog maršalovog lica prelete senka. Između obrva usekla mu se duboka bora.

— Mister Keli, u ovoj zemlji je običaj da se stranac, koji zamoli za nekoliko gutljaja vode, ne izbacuje iz dvorišta.

— Šta je ovde uobičajeno, to se tebe ne tiče. Ti nemaš čemu da me učiš, razbojnice. Nosi se do đavola, inače ću nahuškati pse na tebe.

Čovek iz Misurija baci pogled u unutrašnjost bunara. Progutao je pljuvačku, okrenuo se i umornim koracima napustio dvorište. Znao je da mu predstoje paklene muke, da hoda dalje po ovoj žegi, a da se ne osveži ni gutljajem vode. No, ni za šta na svetu ovog surovog čoveka ne bi još jednom zamolio za vodu. Kad je izašao kroz kapiju, krenuo je prema jugozapadu, sledeći uzan trag kolskih točkova, koji su vodili na glavni drum. Nije prevaleo ni sto koraka kad ugleda jednog jahača kako grabi iz pravca istoka. Vajat na svoje iznenađenje ustanovi da je to žena. Oborio je pogled i nastavio dalje.

Žena je doterala konja do samog puteljka i tu stala.

Maršal je hteo da izbegne susret sa njom, pa je malo skrenuo s puteljka.

— Čekajte! — čuo je energični glas, a kad je podigao pogled, vi-

deo je cev revolvera. Onda je nastavio da diže pogled i spazio par svetlosmedih bademastih očiju okruženih gustim trepavicama i lepe izvijene obrve. Žena je imala ovalno lepo lice, fini nos, i lepa usta. Crna kosa joj je u krupnim uvojcima uokviravala lice. Nosila je crni šešir sa srebrnom trakom, blistavobelu košulju, crne uzane farmerice i crvene čizme ukrašene teksaškim proshivima. Na bedrima je bio pričvršćen opasač načičkan mecima i dva revolvera kalibra 22. U futrolu na desnoj strani sedla nalazila se puška s kratkom cevi.

Bio je to trenutak kada je Vajat Erp prvi put video lice En Keli. Sigurno da u tom trenutku nije ni sanjao kakvu će značajnu ulogu u njegovom životu ova žena igrati dugi niz godina.

Nije bila samo lepa, bila je i veoma privlačna i svesna kakav utisak ostavlja na ljude. Zainteresovano je posmatrala visokog čoveka, preplanula lica i tamnoplavih očiju, koje su sada počivala na njoj. U tim plavim očima bilo je mešavine ljutnje i uvređenosti. Primetila je da ima veoma široka ramena, uzana bedra i crnu kosu.

— Ko ste vi? — upitala je devojka.

Vajat nije odgovorio, samo je posmatrao. Devojka je videla takođe da su mu obe futrole na opasaču prazne i da deluje iscrpljeno.

— Pitala sam vas: ko ste vi?

Njen ton mu se uopšte nije dopao.

— Ne znam zašto bih vam odgovarao na vaše pitanje gospođice. Oslobodite mi prolaz.

Na to devojka otkoči revolver.

— Vi se nalazite na mom pašnjaku, mister. Imam pravo da vas pitam ko ste i šta ovde tražite.

Oko usana zaigrao joj je pomalo prezriv osmeh.

— U redu, ako je tako, moje ime je Erp. Ja sam juče u podne napadnut i opljačkan. Pokušao sam na ranču da dobijem gutljaj vode.

— Vi ste znači pokušali? — Žena iznenađeno zinu, tako da je maršal mogao da vidi dva reda blistavobelih zuba. Kada se malo pribrala, nastavila je: — Treba li to da znači da vam nisu dali vodu.

— Da, upravo to znači. A sad me pustite da prođem. Uveravam vas da mi ne čini nikakvo zadovoljstvo da razgovaram sa članovima negostoljubivog ranča.

Žena skliznu iz sedla i pođe prema njemu držeći revolver na gotovs. Stala je na dva koraka ispred Erpa.

— Slušajte, mister Kirp, ili kako se već zovete, ja sam En Keli. Ranč pripada meni. Ne želim da neko o mom imanju govori na način na koji vi to činite.

Čovek iz Misurija stavi ruke na bedra i duboko uzdahnu vazduh. Bio je viši gotovo za dve glave od ove izuzetno visoke, lepo građene žene. Gledab je odozgo, ali pravo u oči.

— Gospođice Keli, ja veoma žalim što nisam u stanju da sa vama duže razgovaram. Lepo vas molim

da mi oslobodite prolaz i sklonite revolver, jer ću se u protivnom naljutiti.

— Šta vi sebi dozvoljavate?

Na to maršal naglo ispruži levu ruku i steže je za zglob ruke. En Keli kriknu od bola zbog čega se zastidela. Revolver joj ispade iz ruke.

Vajat odgurnu nogom oružje u stranu, oslobodi ženi zglob i otrese glavom.

— Prosto je neverovatno kakvih sve osoba ima! Ostajte zbogom, mis Keli.

Na to ga ona dokopa rukom i gotovo neverovatnom snagom okrete prema sebi. Pre nego što se snašao prilepila mu je žestok šamar.

Maršal je kipeo od gneva.

— Čujte, gospođice, vi mi zaista otežavate da i dalje budem učtiv i ljubazan. Gledajte da se što pre popnete na svog konja, inače ćete vi dobiti šamar.

Mlada žena je sevala očima.

— Tako ne možete sa mnom razgovarati stranče! Zapamtite to! Stala je pred njim drhteći od ljutine.

Vajat je uhvati za mišicu i okrete je za sto osamdeset stepeni.

— Tako, a sada se molim vas penjite na svoju igračku od konja i gledajte da što pre odete odavde.

Rekavši to krenuo je napred, a žena je gledala za njim.

Sigurno bi se sve odigralo sasvim drugačije da je ponosna En Keli uzjahala konja i otišla. No, ona to nije učinila nego je povikala za maršalom:

— Skitnice!

Vajat učini još nekoliko koraka napred, zastade i okrete se sasvim lagano. Prodorno je pogledao ženu, tako da je to osetila čak ispod kože. Nije ništa rekao samo je značajno gledao, a onda se okrenuo. Žena je stajala kao prikovana, a onda iznenada potrčala za njim, prestigla ga, stala iza njega i rekla je potpuno izmenjenim glasom:

— Veoma mi je žao, mister, nisam tako mislila. Bila sam ljuta što me niste pozdravili i što niste učinili ono što sam ja zahtevala. Molim za izvinjenje.

Čovek iz Misurija se široko osmehnu.

— U redu, gospođice, sve je u redu. Ostanite zbogom.

— Ne, sačekajte. Rekli ste mi da ste u mom dvorištu tražili vodu i da je niste dobili.

— U vašem dvorištu?

— Da, već sam vam kazala da ranč pripada meni. Kada je moj otac pre sedam godina umro, ja sam nasledila imanje.

— Ko je onda onaj momak sa bradom?

— Moj rođak.

— A stara dama?

— To je njegova sestra. No, imanje meni pripada. Molim vas, pođite.

Vajat baci pogled u pravcu ranča i odmahnu glavom.

— Ne, ne, veliko hvala. Dosta mi je Kelijevih.

Žena pocrvene.

— Znači, hoćete da me uvredite?

— Vi ste čudna žena, gospođice

Keli. Ja sam još od sinoć krenuo pešice i stigao na ranč da zamolim za vodu. Oterali su me kao poslednjeg lupeža i psa. Zar ozbiljno mislite da ću još jednom prevaliti taj put?

— Ja ću ljude koji su vas oterali pozvati na odgovornost.

— Nije mi do toga stalo, madam. Pustite me da nastavim svojim putem. I onako nije još daleko.

— Nije daleko? Pa vi ste krenuli u Pirs?

— Da.

— Do tamo ima još prilično. Ako ste doista na put krenuli sinoć, onda do grada nećete stići pre noći.

— U zabludi ste, gospođice. Ja sam navikao na mnogo većih napora nego što bi se to za jednu skitnicu moglo pretpostaviti. A sada zbogom.

— Čujte — rekla je mlada žena.

— Ja sam juče srela jednog čoveka koji se takođe veoma tvrdoglavo ponašao. Nalazio se naime u užasnom stanju, ali je bio suviše ponosan da primi vodu od mene. Nastavio je dostojanstveno i na nekoliko koraka dalje kod grupe kaktusa pao iz sedla.

Maršal se odjednom ukoči.

— Šta to govorite? Kako je taj čovek izgledao? Da li je bio visok, vitak, u crnom odelu, beloj košulji i zelenom prsluku?

— Vi ga poznajete?

— I te kako ga poznajem! To je Dok Holidej.

— Ko? — En Keli iznenađeno ustuknu jedan korak. — Dok Holidej, čuveni Dok Holidej...

— Da, došli smo zajedno iz Tombstona i stigli do Harper ranča...

— Vi ste s njim išli? Treba li to da znači da ste vi Vajat Erp?

— Da, baš to znači. Mogu vam reći da je čak žalosno što je tako.

En Keli pljesnu rukama.

— Svevišnji, Vajat Erp! — Onda je zadivljeno pogledala maršala. — Kako se radujem što sam vas srela! Pružila mu je ruku.

Hteo, ne hteo, morao je da prihvati. Pitao je devojkicu kako je Dok.

— Već sam vam rekla da mu je loše. Htela sam da mu pomognem, jer sam imala vodu uz sebe, no, on nije hteo da primi. Osim toga, kao da mu se veoma žurilo. Videla sam kako je nekoliko koraka dalje pao iz sedla, krenula sam za njim, ali je on odmah ustao, otresao prašinu sa odela i odmah nastavio. Izvinite što tako moram da kažem, ali sam smatrala da je lud. Izgledao je kao sama smrt, a jahao je đavolski brzo. U punom trku grabio je u pravcu severa, preko glavnog drumca poštanske kočije. Da sam samo znala da je u pitanju Dok Holidej, drugačije bi razgovarala sa njim. Bar bih pokušala da ga nagovorim...

Maršal odmahnu rukom.

— Mogli ste pokušavati bilo šta, ne biste uspeli da ga nagovorite. Ja sam pošao po njegovom tragu zato što se tako loše oseća. Ipak je krenuo u potru za ubicom Suzan Harper.

— Užasno je to što se dogodilo na Harper ranču. Već sam čula za nesreću — rekla je En. No, njene

misli su više bile okupljene onim što vidi, nego onim što govori. Visoki, stasiti čovek iz Misurija učinio je snažan utisak na nju. Saznala je najzad i šta se maršalu usput dogodilo. Gotovo nežno dodirnula mu je mišicu.

— Molim vas, mister Erp, morate doći k meni na imanje. Daću vam dobrog konja, oružje i hranu, kako biste mogli da sledite Doka Holideja.

Maršal promeni odluku. Krenuo je bez reči za njom na ranč.

Kada je prošao kroz kapiju, žena sa verande iznenađeno pogleda i pođe u susret.

— Ali En, dovela si opet tog čoveka!

— Da, Meri, dovela sam ga — rekla je En gotovo grubim glasom. — Gde je Džilbert.

Bradonja se pojavi na vratima.

— Evo me, En! Imaš li neku želju?

— Da, imam više želja. Idi u kuhinju i pobrini se da se smesta spremi za ovog džentlmena dobar doručak. Idi u koral i izvedi svog konja. Osim toga, želim da pripremiš pušku i revolver za njega. Hajde, brzo!

— Naravno! Odmah, En! — spremno reče čovek.

Jedan sat kasnije čovek iz Misurija je sedeo u sedlu kobile koja se, istina, nije mogla porediti sa njegovim ždrepcem, ali je bila dobra životinja. Imao je pušku marke remington u futroli i frontijer revolver u opasaču. Hranu je odbio.

— Veliko vam hvala, gospođice Keli, brzo ću stići u Pirs, a tamo nabaviti sve što mi treba. Dobićete nazad konja, pušku i revolver što je pre moguće. Hvala vam na svemu.

En je stajala na tremu, naslonjena na stub i posmatrala ga toplim pogledom.

— Treba li to da znači da se nećete ovamo vraćati?

— Ako je moguće, doći ću lično da vam se zahvalim. No, ako ne uspem, predaću stvari vlasniku. Pružio je mladoj devojci ruku. Ona je snažnu ruku zadržala na trenutak i pogledala ga pravo u oči.

— Želim da se vi ovamo vratite, Vajate — rekla je blagim, toplim glasom.

— Pokušaću — uzvрати Vajat, dodirnu obod šešira u znak pozdrava i napusti ranč.

Kasnije je čovek iz Misurija često svraćao na ranč En Keli. No, ovom prilikom nalazio se u položaju zbog koga nije mogao da prihvati njen ljubazan poziv. Zahvaljujući konju, koga je od En Keli dobio, moći će brzo da stigne u Pirs, kuda se najverovatnije uputio i lopov Mek Elroj. Osim toga, u Pirsu je postojao šerif. Vajat je morao da se što je pre moguće dočepa svog vlasništva, a onda udvosručenom brzinom krene za Holidejem. Briga za prijatelja učinila je sve ostalo nevažnim.

Zaklinjao se da neće dozvoliti da ga još jednom u životu neka skitnica ovako nasapunja!

Bilo je podne kada je stigao u grad. Šerifska kancelarija je bila zaključana, a ispred „San him” bara nije bilo konja.

Vajat uđe u uličicu u kojoj je već jednom tražio svog konja.

— Helo, mister iz guvernerove garde!

Maršal se okrete i spazi u odškrinutoj kapiji glavu dečaka.

— Helo, Džimi!

Mališan proturi glavu i osmehnu se široko:

— Zar opet tražite svog konja?

— Pogodio si, Džimi. Da ga nisi možda video.

Dečak potvrdi.

Maršal mu priđe bliže.

— Da se ti to ne šališ sa mnom?

— Ne, nipošto mister. Video sam ga u Bitmenovoj konjušnici.

Vajat se maši za pojas. Na žalost morao je da se pomiri sa činjenicom da nema više ni cent.

— Veoma mi je žao, Džimi, ali sam pozeleo da ti poklonim cent. Nemam ni jedan.

— Ne mari — osmehnu se deran.

Maršal se uputi prema konjušnici. Kada je otvorio kapiju, u susret mu je pošao krivonogi čovek, gotovo pokriven ogromnom zelenom pregačom. Držao je klješta u ruci.

— Šta hoćete?

— Hteo bih da se obavestim o vranom ždrepcu koji je kod vas smešten.

— Smešten?

Čovek ga odmeri podozrivo:

— Šta to treba da znači? Mi smo tog konja kupili.

— Kupili? Zanimljivo.

— Kako to mislite, mister...

— Taj konj pripada meni. Usput sam napadnut i opljačkan. Čovek koji vam je prodao vranca je konjokradica.

— Ne govorite, gluposti! Taj momak je u redu. Poznajem ga. Već godinama je u ovom kraju.

Maršal je bio gnevan:

— Ni vi sami u to ne verujete. To je jedna irska skitnica. Nikada nije bio u ovom kraju.

— Nosite se do đavola, čoveče!

— Ne tako žustro! Upozoravam vas da ste kupili ukradenog konja. Taj konj pripada meni. Vратиću se ovamo sa šerifom.

— Nemojte se mnogo truditi — doviknu mu sa kapije jedan piskavi glas.

Maršal okrete glavu i pred sobom ugleda debelog šerifa. Šešir mu je bio zabačen na potiljak i držao je čašu u ruci.

— Helo, šerife, baš dobro što ste tu. Moram da govorim sa vama.

— Ostavite me na miru. Vi ste me već jednom dovoljno iznervirali. Idite do đavola!

— Nadam se da je zatvoreniku dobro u ćeliji, šerife? — upitao je Vajat ispunjen zlom slutnjom.

— Žao mi je. Momak se oslobodio. Napao me, savladao, a onda uhvatio maglu.

Savlađujući gnev, maršal se okrete

i napusti konjušnicu. Napolju je video dečaka.

— Da li si možda video čoveka koji je ovog ždrepcu doveo u konjušnicu, Džimi?

— Svakako da sam ga video.

— Znaš li možda kuda je otišao?

— Naravno da znam. Eno ga u „San bim” baru. Stoji za šankom sa Pitom Rajanom i igra poker.

— Momče, ako je to istina, dobićeš dolar od mene.

— Dolar? Od člana guvernerove garde? U tom slučaju čuvaću ga do kraja života.

Vajat hitrim koracima pođe nazad u glavnu ulicu. Kada je gurnuo krila pomičnih vrata, ugledao je obojicu za šankom. Levo je stajao snažni Rajan, a sa desne strane Irac.

Maršal je ostao da stoji na vratima, tako da ga je Rajan odmah primetio i promrsio.

— Prokletstvo!

Što se tiče konjokradice Irca, on još ništa nije opazio, jer je bio zagledan u špil karata. Tek kad je podigao pogled do lica svog partnera primetio je da nešto nije u redu.

Pri blještavoj svetlosti, koja je dopirala sa ulice, prepoznao je krupnu maršalovu priliku. Irac je za trenutak bio kao oduzet od straha, a onda spustio desnu ruku prema revolveru. No, iz maršalovog frontier kolta je već bljesnula vatra.

— Nemojte, nemojte! — vikao je krčmar. — Mister, vi unosite u moju kuću grdan nemir. Svoje svađe sa

ovim ljudima molim vas okončajte na ulici. Platilo sam četiri hiljade dolara za inventar.

Vajat pride odlučnim koracima bliže.

— Polazi sa mnom, Mek Elroj. Irac poslušno krete.

No sad se umešao i Pit Rajan:

— Trenutak, burazeru! Ja mislim da mi imamo još nezavršen razgovor.

— Ostanite gde ste, Rajane — naredi mu maršal. — Sad imam posla sa ovom konjokradicom.

Irac je pobledео kao kreč.

Rajan je, međutim, bio uporan i hteo da se osveti strancu zbog uvrede.

Vajat je primetio podmukli sjaj u Irčevim očima i zamahnu levom nogom. Odbacio je Rajana nazad, a drugim udarcem prilepi Meka Elroja za prljavi pod.

Pit Rajan se više nije usudio da se maši za revolver.

Maršal dokopa bradatog Irca za jaku i počе da ga vuče prema vratima, idući natraške. Tek kad je izašao na trem, vratio je kolt u opasač i nastavio da vuče konjokradicu. Uputio se u šerifsku kancelariju. U tom trenutku se, međutim, na uglu pojavio šerif, a za njim i vlasnik konjušnice. Šerif je držao revolvere u rukama. Maršal je bio uveren da se neće usuditi da puca.

Uprkos tome, maršalov položaj je bio sada krajnje nezgodan, jer je na ulicu izašlo još nekoliko ljudi. Da nevolja bude veća, pridružio im se i Pit Rajan.

— Sredi ga, tog prokletog lupežal počeo je da viče.

— Tišina! — vikao je šerif pisanim glasom. — Tu stvar ću sam razrešiti.

— On je konjokradica! — osmelio se sada Irac. — On je ukrao konja i napao me je. U poslednjem trenutku sam uspeo da umaknem.

— Znači tako stoje stvari? — zaljuči ograničeni šerif. — Onda ću...

— Ne govorite gluposti, Donaldsone — preseče ga maršal. — I sami znate da sam ja na tom crnom ždrepcu dojahao u grad. Kako sam onda mogao da ga ukradem od ovog čoveka, koga sam sreo tek dan kasnije idući u pravcu severa.

— U tome i jeste stvar! — vikao je sada drsko Irac. — On me je pre dolaska u Pirs napao i ukrao mi konja. Sledio sam njegov trag i stigao ga. No, mi se nismo sreli na severu, nego daleko prema jugu.

To je, jasno, bila gnusna laž.

— Na vešala! — vikao je Rajan.

— Naravno, treba ga obesiti — prihvatio je sada Irac, znajući da se radi o — biti ili ne biti. Ako ne namakne ovom strancu omču na vrat, onda će se ona naći na njegovom vratu.

— Na vešala! — vikali su sada i ostali.

Pucanj iz puške odjeknu. Grupa radoznalaca se razbeža.

Vajat se okrete.

Na suprotnoj strani ulice stajala je grupa kauboja sa puškama na gotovs. Ispred njih na belom konju

En Keli. Puška u njenoj ruci se pušila.

— Šerife! — povikala je odlučnim glasom. — Čini mi se da ste se vi zasitili svog posla. Znaté li uopšte ko je čovek sa kojim razgovarate?

— To ja ne znam, gospođice Keli, ali me i ne zanima. Taj čovek je konjokradica.

— Ne, nego vi budala, Donaldsone — bregnu se lepa rančerka. — Ovaj čovek je Vajat Erp!

Čuvši to ime, svi na ulici se stresose od užasa. Za tili čas više nikog nije bilo na glavnoj ulici izuzev šerifa, Rajana i Irca. Ovaj samo uplašeno promrsi:

— Vajat Erp!

— Da — uzvratí maršal. — Rekao sam ti svoje ime, razbojniče. To te, međutim, nije sprečilo da me napadneš, onesvestiš, a onda ukradeš mog konja, moje oružje i sve ostalo što mi pripada.

En Keli je vratila pušku u futrolu i poduprla se obema rukama o vrh sedla.

— Šerife, zahtevam da se maršalu odmah vrati konj, a i sve ostalo što mu pripada. Osim toga, tražim da ovaj čovek bude obešen.

Pri tom je pokazala na Irca.

Mek Elroj je pobledo kao smrt. Grčevito je obema rukama stegao maršalovu mišicu.

— Mister Erp, ja vas molim za oprostenje. Preklinjem vas! Ne možete valjda dozvoliti da me obese.

— Kako? — upita maršal. — Ne mogu da dozvolim, nje li? A vi ste mogli da dozvolite da ja bez oružja,

bez konja i bez vode ostanem da ležim u savani.

— Preklinjem vas!

Mek Elroj je klonuo na kolena. Vajat odmahnu rukom.

— Šerife, gde je moj konj?

Vlasnik konjušnice je u međuvremenu otišao i upravo se vraćao vodeći konja i noseći sve ostalo što je pripadalo maršalu.

Mek Elroj je bio pohlepan da sve odmah pretvori u novac. Međutim, bio je i dovoljno glup da proslavi u mestu u kome je unovčio svoj prljavi plen, umesto da uhvati maglu.

Vajat se vinu u sedlo.

Mek Elroj kriknu.

— Maršale!

Vajat ga pogleda preko ramena, a onda se obrati čuvaru zakona:

— Pustite tog prljavog pacova da ode, šerife!

Donaldson ljubazno klimnu glavom.

— Naravno, maršale. Kako vi naredite.

Irac otrča do konjušnice, izvede svog konja i pobeže kao da ga sto đavola gone, iako je bio ranjen.

Vajat je video malog Džimija na uglu. Doterao je konja do njega i dobaci mu dolar.

— Hajde, momče, dovedi ovamo riđu kobilu! Gospođica Keli će je vratiti na ranč.

Deran pohita po konja, a Vajat stade kraj mlade žene. Gledala ga je pravo u oči.

— Kada ćete se vratiti, maršale?

— Da budem iskren, doista ne znam. Ostajte zbogom, i hvala mis Keli.

Okrenuo je konja i poterao ga ulicom.

*
* *

Noć se spustila na Harper ranč. Gore u svojoj sobi rančer je stajao na prozoru i gledao u vrt. Kao i poslednjih noći, ni ove nije mogao da nađe sna.

Dole se nalazio vrt koji je njegova kći dugi niz godina negovala. Sada je ležala samo nekoliko jardi udaljena od svog vrta pod svežom humkom. Imala je osamnaest godina bila vesela i puna života pre nego što je pogodio metak podmuklog ubice.

Nesretnom ocu to nije moglo da uđe u glavu. Nikako nije mogao da shvati zašto se tako dogodilo.

U kući je sve bilo tiho. Rančer je stajao sa ugašenom cigaretom u ustima i odsutno gledao u noć.

Iznenada je primetio jahača koji skreće sa puta i približava se začelju kuće. Rančer je žmirnuo na levo oko ne bi li razaznao čoveka. Jahač iznenada stade, mogao je da vidi kako podiže ruku, a onda je odjeknuo pucanj puške. Odmah uz rančerovu glavu metak se zario u okvir prozora. Odjeknuo je drugi pucanj i stari Harper, koji je upravo hteo da se izmakne, bi pogođen u desnu stranu grudi. Dok se zaneo, pogodio ga je i treći metak i usmratio. Džems Harper tresnu o pod svoje sobe. Potrajalo je samo minut, a u kući odjeknuše koraci. Bio je to njegov sin Klark u pratnji nadzor-

nika i dvojice kauboja. Gurnuli su vrata.

Klerk je stao kao okamenjen u vratima.

— Oče! — uzviknuo je i sručio se na kolena kraj ubijenog oca, pokrivši lice rukama. Nadzornik je stajao kao ukopan i grčevito držao lampu. Ostali kauboji, koji su stigli na sprat, posmatrali su puni očajanja užasnu scenu preko ramena svog nadzornika.

Smrt je još jednom pogodila Harper ranč.

Klerk Harper je stajao sve do zore na velikom kuhinjskom prozoru i bez reči je gledao napolje. Za stolom su sedeli nadzornik i tri kauboja jer nisu hteli da ostave u ovom strašnom trenutku mladog čoveka.

U rano jutro odneli su gazdu napolje i sahranili ga kraj njegove kćeri.

Klerk Harper se oko sedam sati vinuo u sedlo i u pratnji nadzornika i dvojice kauboja krenuo u Glison.

Kada je šerif Hankuk čuo užasnu vest, uhvatio se za glavu i žestoko opsovao:

— Dok Holidej! Neka ga nosi đavo! Taj će istrebiti celu porodicu. Klerk, moraćete dobro da pripazite. Najbolje bi bilo da ostanete u gradu dok momka ne uhvatimo.

Mladić energično odmahnu glavom.

— Ne, šerife, to neću učiniti. Ja, konačno, nisam kukavica. Naprotiv, vratiću se na ranč i tamo ga čekati. Velim vam samo jedno: avaj njemu ako dođe. Ubicu svoje sestre i svog

oc^o raskinuću na komade, u to vam se kunem!

Naoštrena lica Klark se vinu u sedlo i vrati na ranč.

Šerif Hankuk je svo vreme razmišljao o tome šta je Džordžijanaca moglo do podstakne na to da se tako žestoko okomi na porodicu Harper.

•
•

Vajat Erp je iz Pirsu odjahao u pravcu severa. Na pet milja od grada sreo je jednog starog trgovca i raspitivao se o Doku Holideju i Majku Toriju.

Kada je stari čuo Torijev opis potvrdno je klimnuo glavom.

— Da, čini mi se da sam tog momka video i to juče u gradu. Bio je kod železnice na mestu gde se stoka utovara u vagone. Bio je negde naslonjen kraj ograde.

Vajat još jednom opisa Torijevo lice.

— Da, da, sada sam siguran — tvrdio je stari. — Video sam momka. Takvo lice se, uostalom, brzo ne zaboravlja.

Čovek iz Misurija zahvali starcu, pokloni mu crnu cigaru i uputi se prema Kočizu.

Grad je u ono vreme ležao na železničkoj pruzi. Vodila je od Losburga do Taksona. U doba dok je Vajat Erp živeo, Kočiz je dobio ime po čuvenom indijanskom poglavici i bio živ i veoma značajan grad. S početka osamdesetih godina, predstavljao je samo malo nase-

lje drvenih kuća, ali je dolaskom železnice oživeo.

U kasno popodne Vajat je stigao do korala kraj železničke stanice gde se vrši pretovar stoke. Smestio je konja u konjušnicu, i Crncu, štalskom sluzi, dao kao nagradu unapred četvrt dolara. Zahvalan i široko osmehnut Crnac je obećao da će čuvati skupocenog konja. Mnogi ljudi su terali stoku, neki su uterivali goveda u korale, a drugi smeštali u vagone. Sve je to bilo praćeno užasnom vikom. Čovek iz Misurija se gurao kroz gomilu, a onda se naslonio na ogradu korala da posmatra šta se dešava. Odjednom je zastao i zagledao se u čoveka koji je sedeo na gornjoj prečki ograde i posmatrao kako kauboji rade.

Nije bilo sumnje, to je bio Džef Fleger, Torijev prijatelj, koga je Vajat Erp predao šerifu iz Pirsu da ga zaključa u ćeliju. Vajat oprezno pogleda na sve strane, pre nego što se približi Flegeru strahujući da u okolini ima još Torijevih ljudi. Ipak, nije hteo da rizikuje da ga bilo šta iznenadi.

Prišao je Flegeru, naglo ga uhvatio za nogu i povukao sa ograde. Lupež preblede kao kreč.

— Gde je Tori? — upitao je maršal.

Čovek iz Ohaja se gotovo zagrcnu.

— Ne znam, mister, ne mogu da vam kažem!

— Ti iz zatvora iz Pirsu nisi mogao sam da izađeš. Ko ti je pomogao?

— Pa baš ako želite da znate, nekoliko momaka.

— Ko?

— Flešlend i još jedan prijatelj.

— Flešlend je jedan od ljudi Majka Torija, zar ne?

— Pa ovaj, bio je s nama kada smo svratili na Harper ranč.

Vajat uhvati za mišicu.

— Slušaj me dobro, razbojniče, šta ću ti sada reći: na Harperovom ranču je ustreljena jedna žena. Ljudi sa tog imanja smatraju mog prijatelja ubicom. No, po mom uverenju, to ubistvo može samo da se upiše na vaš račun. Sve dok ne dočepam Torija bićeš njegova zaloga.

Fleger poblede još više.

— Ali to je... Vi me ne možete smatrati odgovornim za ubistvo koje je drugi počinio.

— Ti pripadaš Torijevim ljudima. Ko mi kaže da nisi baš ti ustrelio Suzan Harper? Pobrinuću se da stigneš na konopac, momče!

Vajat počeo da ga gura napred. Iznenada im neko preseče put. Bio je to izuzetno visok čovek. Sive oči prikovao je za maršalovo lice.

— Trenutak, stranče! Kuda vodiš mog prijatelja Flegera.

— Sklanjaj se s puta! — naredi mu maršal.

Duganja, međutim, nije hteo da se skloni.

— Moje ime je Kolins. Neću dozvoliti da mog prijatelja vodiš tamo gde se njemu ne dopada. Puštaj ga!

Vajat je nastavio, gurajući Flegera ispred sebe. Kada su stigli do Kolinsa, ovaj munjevito poteže nož. Vajat gurnu Flegera prema ogradi,

a onda se ustremi na Kolinsa. Uspeo je žestokim udarcem da mu izbiје nož iz ruke. Sledeći udarac je bacio dugonju u prašinu. Tu gužvu je Fleger hteo da iskoristi i uhvati maglu. Međutim, maršal ga je dokopao za jaknu, a onda grubo odgurnuo Kolinsa nogom.

— Gledaj, Kolins, da se što pre izgubiš odavde, jer u protivnom nećeš imati čime da jedeš hleb!

Kolins je skočio na noge i siktao.

— Prokletstvo, sad ću ti pokazati!

Jedan od ljudi naslonjen na koral povika:

— Navali na njega, Hal! Sabi ga u zemlju.

Vajat je znao da mora brzo da dejstvuje, ako ne želi da izvuče deblji kraj. Neočekivano izvukao je pesnicu odozdo s desnog bedra i pogodio protivnika u vrh brade. Pao je kao pokošen.

Okrenuo da spreči Flegera da pobegne i nastavio put.

Nekoliko ljudi krenulo je za njima, držeći se rastojanja od petnaest jardi. Fleger se osvrtao i najzad im doviknuo:

— Na njega momci, sredite ga!

Vajat ga ljutito gurnu prema jednom od vagona i odmah zatim poteže revolver. Do tada se nije usuudio da se maša za oružje, jer je oko koralu vladala velika gužva. Sada, međutim, nije imao drugog izbora. Njegov teški bantlajn specijal svetlucau je u levici.

— Stojte, ljudi! Ja sam ovog čoveka uhapsio, jer se nalazi pod sumnjom da je počinio ubistvo na Harper ranču, nedaleko od Glisona.

— Laž! — urlao je Flegler. — Lupež je gnevan zbog gubitka na kartama.

Ljudi se nisu pomerili s mesta.

Maršal vrati vešt看 saltom oružje u opasač i nastavi sa Fleglerom prema glavnoj ulici.

Grupa ljudi mu se približavala.

Kada je stigao do prvog trema, Erp gurnu ispred sebe Flegera i ugleda preko na otvorenim vratima konjušnice Crnca.

— Gde je šerifska kancelarija, Sem? — upitao je.

Ovaj pokaza preko ulice.

— Tamo preko, ona kamena kuća, mister.

U trenutku kada je otvorio vrata kuće, odjeknu pucanj. Metak ga je za dlaku promašio. Izvukao je oružje i hteo je upravo da puca, kada je na vratima ugledao visoku priliku Džeri Prata, razbojnika iz Tenesija, sa kojim se već sukobio na Harper ranču.

Na ogromno maršalovo iznenađenje, taj lupež nosio je na levoj strani grudi šerifsku zvezdu. Braneci se od napada, maršal ga je metkom okrznuo po mišici.

Vajat ugura Flegera u kancelariju, a onda zatvori vrata za sabom.

— Baci oružje, lupežu!

— Šta ti pada na pamet čoveče! Kako to govoriš sa mnom. Moje je ime Prat i ja sam ovde u Kočizu šerif.

— Divnog šerifa je grad Kočiz izabrao. Gde je, Majk Tori, lupežu?

— Ne znam o čemu govoriš, goniču krava. Samo znam da si umobo-

lan. Pozvaću sada svog pomoćnika i strpati te u ćeliju!

Vajat je oštro motrio na Flegera dok je prilazio šerifu.

— Sve mi se čini, burazeru, da moram nešto da ti saopšt看, kako bi se izbegli dalji nesporazumi. Moje ime je Erp, Vajat Erp.

Prat uzmače.

— Vajat Erp?

I Flegler se povukao do pisaćeg stola.

— To nije istina! — vikao je. — Nemoj da dozvoliš, Džeri, da te blefira. On hoće da nas satera u tesnac.

— Pa... — promrsi Prat kroz zube. — Mislim na to kako barata revolverom i pesnicama. Nikada u životu nisam sreo goniča krava koji je tako vešt kao on.

— Gde je Majk Tori? — ponovi Vajat pitanje.

Prat podiže ruke.

— Pojma nemam. Ja sam ga sreo dole kod Glisona ne znajući ko je, u stvari. Pratio sam ga do Harper ranča jer je tamo tobož hteo da kupi konje. Vi ste me iznervirali, jer ste se pravili važni.

— Nisi to loše smislio, Prat. Ipak, neće ti pomoći. Ukoliko si doista šerif u Kočizu, sa tvojom službom je gotovo. Ti pripadaš bandi Majka Torija.

Čovek iz Tenesija se baci u stranu i u padu poteže revolver.

Teški bantlajn specijal dva puta zagrme sa Vajatovog bedra. Oba metka pogodila su Prata i odbacila ga prema polici za puške.

Zaslepljen barutnim dimom, mar-

šal potrča prema njemu, izvadi mu oružje iz opasača, dokopa ga za jaknu i odvuče u ćeliju.

Iza katanca se ubrzo našao i Flegger.

Kada se maršal okrenuo, vrata na kancelariji su se otvorila i jedan čovek stupi unutra. Mogao je imati najviše četrdeset pet godina. Usta mu se gotovo uopšte nisu videla od džinovskih brkova. Iznenađeno je pogledao čoveka iz Misurija.

— Hej, šta se ovde...

Prekinuo je u pola rečenice i razrogačio oči.

— Vajat Erp! Nebesa, maršale, nikada nisam ni sanjao da ćemo se još jednom videti.

Vajat žmirnu na levo oko, a onda reče:

— Džoe Voker!

Pomoćnik potvrdi.

— Raduje me, maršale, što me se sećate. Prošlo je mnogo vremena od kada smo se poslednji put sreli u Vičiti. Tada, kada je vaša blistava karijera počela, bio sam samo mali policajac i, kao što vidite nisam daleko dogurao. Sada sam pomoćnik jednog prilično neobičnog šerifa.

Prekinuo je videći svog gazdu kako iza zaključanih vrata čuči i krvari.

— Šta je to s njim?

Vajat mu u nekoliko reči objasni.

— Tako nešto sam otprilike i postavio. Taj vrli Prat mi se već odavno ne dopada. Sam će davno znati kako je dobio zvezdu. Odavno već sumnjam da pripada nekoj bandi.

Ovde u Kočizu se dešava mnogo što šta on prikriva.

Iz Džerija Prata i Džefa Flegera nisu uspeli da izvuku ništa niti saznaju gde se Tori nalazi. Flegger a i Prat su se takođe zaklinjali da se nisu vraćali na Harper ranč, nego da su se pola milje dalje od ranča rastali. Flegger je čak tvrdio da su Harper i Tori odavno već u prijateljstvu, ali da su se često koškali. Šerif iz Kočiza je bio u mogućnosti da se Toriju često nađe na usluzi. Napuštao je grad i sa Torijem i njegovim ljudima pljačkao po okolini.

To je bilo sve što je Vajat Erp uspeo da izvuče iz Flegera.

Džeri Prat je sve vreme mračan gledao pred sebe, ne izgovorivši ni jednu jedinu reč.

Veče se spustilo na grad. Vajat Erp je prečešljao krčmu po krčmu, ali nigde nije naišao na Torijev trag, niti na trag njegovih ljudi. Istovremeno, svuda je opisivao Doka Holideja, nadajući se da je neko od njih možda video kockara. No, pošto ga niko nije video, zaključio je da Holidej nije ni svraćao u Kočiz. Najzad, tako upadljivi čovek morao je nekom da zapadne za oko.

Međutim, zar stari trgovac nije rekao maršalu da je Tori bio u gradu? Možda je razbojnik svratio samo na kratko, a onda opet iščezao, ili se pak trgovac prevario. Nije isključeno čak da je Tori otkrio svog gonioca blagovremeno i uhvatio maglu. U svakom slučaju, dva njegova čoveka bila su još uvek uz njega. Vajat je od Flegera saznao da se radi o Džou Flešlendu i Teodoru Greju.

**SVAKOG DRUGOG
ČETVRTKA**

**NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE**

SVETSKI HIT

STANLEY KUBRICK

ZLATNI

KUPIDON

Maršal se ponovo nalazio pred zagonetkom. Gde je Dok Holidej? Ako je En Keli govorila istinu, onda se njegov prijatelj još uvek loše osećao, ali je gvozdenom energijom nastavio dalje. Da li je ponovo pao iz sedla? Možda sada leži negde polumrtav. Maršal oseti kako mu graške znoja rose čelo. Vratio se u konjušnicu, izvukao svog vranca, platio, vinuo se u sedlo, i napustio grad.

Dok Holidej, dakle, nije stigao u Kočiz. Mora biti da je našao kraj negde između dalekog Pirs i Kočiza. Naravno, postojala je mogućnost da je negde skrenuo s puta.

Vajat je znao da je možda bolje da je ostao u gradu u kome je Tori najverovatnije i bio sakriven, ali ga je neka zla slutnja naterala u sedlo. Ta zla slutnja ga je do sada često opominjala na opasnost i odvela na pravi put. Grabio je u pravcu juga.

*
* *

Teška jara lebdela je nad stepom kada je u rano popodne sledećeg dana u daljini ugledao Pirs. Kau-boj Čarli Ripmen ga je sa jedne uzvišice primetio kako promiče dolinom, obrisao je rukavom ožnoje-

no lice, vinuo se na leđa svoje ko-bile i odgalopirao na ranč.

En Keli, koja ga je ugledala iz daleka, nabra ljutito obrve.

— Zbog čega se već vraćate, Ripmen? Zna da ne marim da moji ljudi u toku dana napuštaju svoja mesta. Šta hoćete?

— Gospodo, sa uzvišice sam primetio kako dolinom promiče na vranom ždrepcu čovek koji neverovatno liči na Vajata Erpa.

Rumenilo se razli po licu mlade žene.

— Mog konja! — uzviknula je.

Ripmen potrča u koral, izvuče konja, osedla ga i uvede u dvorište.

En Keli je žestoko obola konja i grabila savanom.

Čovek iz Misurija je još iz daljine ugledao oblak prašine kako se približava. Zaustavio je konja, pa kada je prepoznao mladu rančerku namrštio se.

— Sad još i to! — promrsio je, ali je učtivo sjahao i čekao.

En Keli je bila gotovo ošamućena podnevnom žegom. I sama je kliznula iz sedla i bez reči pogledala maršala pravo u oči.

— Vajat! — rekla je konačno.

Maršalu je bilo nelagodno.

— Krenuo sam u Pirs. Nisam uspeo da nađem Doka Holideja. Na to žena procedi kroz zube:

— Dok Holidej? Pa on je ođavno mrtav.

Vajat Erp je osećao kao da mu neka ledena klješta stežu srce.

— Odakle to znate? — rekao je muklo.

— Znam. Hajdete sa mnom na ranč.

Maršal je uhvati za ruku.

— Slušajte, En, ja prosto to ne mogu da verujem.

— Onda i nemojte.

— Zbog čega me zovete na ranč?

— Zato što je besmisleno da i dalje tragate za fantomom. Priznajem, ni mi ga nismo našli. No, sigurna sam da nije daleko stigao. Verovatno je ostao da leži negde između kamenitih masiva ispred visoravni.

Ako hoćete, narediću svim mojim ljudima da se vidu u sedla i tragaju za njim.

Vajat Erp navuče šešir duboko na čelo, priđe konju i pope se u sedlo.

— Zbogom, gospođice Keli, moram dalje.

Povukao je uzde i u oštrom galopu nastavio put.

Užarena pogleda mlada žena gledala je za njim, osećajući u srcu žudnju.

Kada je maršal najzad u daljini pred sobom ugledao Pirs, osećao se iscrpljenim i smlaćenim. Sjahao je

ispred sałuna uveo konja u dvorište, a onda stupio u lokal.

Krčmar ga žmirkajući odmeri.

— Helo, zar se mi ne poznajemo?

— Možda — uzvрати mu maršal.

— Mogu li da dobijem nešto za jelo.

— Naravno. Hoćete li stek?

— Da, molim vas i ako je moguće kafu, ali bez mleka.

Pošto se čovek iz Misurija okrepio, osetio se znatno bolje. Platitio je račun, napustio krčmu, a onda, vodeći konja za uzde, pošao glavnom ulicom prema konjušnici.

Kada je konačno pronašao konjušnicu i provirio kroz kapiju u susret mu je pošao pogrbljen sedokosi čovek.

— Mogu li da smestim svog konja kod vas, mister?

— U ovom gradu mi je već dva put ukraden konj.

— Naravno da možete.

— Znam, maršale — uzvрати starac, stavljajući tako Vajatu do znanja da je upoznat sa onim što se u gradu dešava. — Možete se osloniti na mene. Ždrebac je ovde apsolutno siguran. Ako želite još nešto da vidite pođite sa mnom unutra.

Poveo je maršala u štalu. Prvo što je čovek iz Misurija primetio bio je plemeniti konj u jednom od prvih bokseva. Holidejev ždrebac!

Kada je ugledao konja, gotovo mu se oduzeo dah.

— Gde je čovek koji je doveo tog konja?

— To vam na žalost ne mogu reći.

— Šta vi mislite, ko bi to mogao da bude?

— Čovek kome konj sigurno nije pripadao.

— Molim vas, govorite dalje, mister.

— U redu, bio je to jedan dezmekast momak od trideset godina. Imao je snažnu glavu, kovrdžavu plavu kosu i prćast nos. Poznajete li ga?

— Ne. Nosio je kaubojsko odelo, ali je više ličilo na razbojnika, bio je neobrijan i delovao zapušteno.

— Zbog čega ste mi pokazali ovog konja — ispitivao je maršal?

Oko starčevih usana zaigra osmeh.

— Pa, pomislio sam da će vas tako plemeniti konj možda interesovati.

U očima najčuvanijeg čuvara zakona pojavio se opasan sjaj. Glas mu je bio odlučan.

— Recite mi istinu!

— U redu, već sam vam rekao da se na mene možete osloniti. Ja sam prilično oprezan i budan čovek. Dozvolio sam sebi slobodu da pre-

tresem bisage ovog ždrepcu. Tamo sam našao stvari, koje sigurno ne pripadaju lupežu koji je konja smestio kod mene.

— Šta to na primer?

— Ovo na primer.

Starac pođe prema jednom velikom sanduku za alat, podiže poklopac, izvuče iz sanduka malu bočicu nekog leka i pruži je maršalu. Onda se ponovo sagnuo i izvukao dve tanke knjige na stranom jeziku. Konačno je izvukao list hartije na kome je bilo ispisano nešto na latinskom.

— Hoćete li mi možda reći da te stvari mogu pripadati bilo kauboju, bilo razbojniku?

— Taj konj pripada Doku Holideju! — najzad procedi maršal.

— To sam i posumnjao — uzvratili stari — pa sam i zbog toga obavestio šerifa.

Vajat se uhvati za glavu.

— Još i to! Donaldson nije na mojoj strani.

— Može biti, ali sam ga morao upozoriti na to da je neki lupež ovde predao konja Doka Holideja na čuvanje.

— Imali ste najbolju nameru, mnogo vam hvala. A sada mi, molim vas, učinite jednu uslugu, mister i sklonite ždrepcu. Sigurno pos-

toji neko mesto gde ga neće odmah naći.

— Naravno da imam. Uz ambar se nalazi mala prostorija, neka vrsta pomoćne štale, gde ga niko neće naći.

Maršalu se činilo da su mu zglobovi teški kao olovo kada je napustio konjušnicu. Kroz sporedni ulaz i izbio na poprečnu uličicu.

Šta je sa Dokom Holidejem? Ko je čovek koji je ovde ostavio njegovog konja?

Vajat je prešao uličicu i na samom uglu ugledao čoveka kratke plave kovrdžave kose i prečastog nosa. Bio je neobrijan i u pohabanom odelu.

Vajat zastade i odmeri ga.

Čovek se glupo nasmeja. Videlo se da mu sekutići u gornjoj vilici nedostaju.

Maršal mu je prišao na tri koraka.

— Čega ima smešnog, mister?

— Da ne tražite možda jednog konja?

— Da, zašto ne? — uzvratila maršal.

— Koliko ste namerili da date za njega?

— Čoveče, zavisi kako konj izgleda.

— Prva klasa, ždrebac indijanske škole!

— Iz kog kraja potiče?

— Iz Preskota. Ja sam ga lično tamo kupio i dao za njega četiri stotine dvadeset dolara. No sada sam u nevolji i dao bih ga čak i za dve stotine.

— Nije loša ponuda — reče maršal, da bi u sledećem trenutku izvukao revolver i uperio ga na svog sabesednika. — Ruke u vis, konjokradico!

— Jeste li poludeli?

— Moje ime je Erp, a čovek kome taj konj pripada zove se Holidej. Ako mi ovog časa ne kažeš gde se vlasnik tog rasnog konja nalazi, sasuću ti pun magacin u trbuh.

Čovek poblede kao kreč.

— Vi ste Vajat Erp?

— Da, amigo, ja sam Vajat Erp, a sada otvaraj usta.

— Nisam znao da je to Holidejev konj. Našao sam ga.

— Našao? — procedi maršal. Vratio je kolt u opasač, a onda prilepio čoveka za zid kuće, tako da nije mogao da diše. — Gde si ga našao.

— Nekoliko milja istočno odavde u jednom žbunu meskvite.

— Dakle našao si ga, a jahača slučajno nigde nisi primetio?

— Ne.

— Hajde sa mnom, burazeru.

— Kuda?

— Pokazaću ti.

Vajat odvuče svog uhapšenika do glavne ulice i šerifске kancelarije.

Stari Donaldson mrzovoljno podiže pogled kada je video ko ulazi.

— Ah, to ste vi maršale. Ponovo ste u gradu i odmah mi dovodite mušterije.

— Žao mi je što vam pravim posla šerife, ali nema druge. Ovaj čovek je ostavio u konjušnici Dok Holidejevog konja. Hteo je meni da ga proda.

— Dok Holidejevog konja?

— Da — uzvрати Vajat, otvori ćeliju i ugura momka unutra. — Trebalo bi te odmah obesiti amigo, no daćemo ti šansu.

Skitnica pođe dva koraka prema vratima i jeknu.

— Maršale, kunem vam se da sam govorio istinu. Ako hoćete, odvešću vas do mesta gde sam našao konja.

Debeli šerif se kikotao.

— Da, samo vi dozvolite da vas taj lupež vodi, odvešće vas u novu klopku.

— Nemojte ga slušati, maršale! Ja ću da vas odvedem. Moje ime je Tom Levin. Do pre nedelju dana radio sam kod En Keli, ali me je

ona izbacila napolje, jer sam njenog ludog nečaka udario. Od tada lutam ovim krajem i tražim novi posao. Tako lutajući ugledao sam onog konja u žbunu.

Vajat ga je neko vreme ispitivački posmatrao, a onda izvukao iz ćelije.

— U redu, Levin, idemo.

Kauboj je krenuo za maršalom. Ušli su u konjušnicu i uzeli konje.

Levin je naravno tu ostavio i svog sivca. Sada je kockarevog konja morao da vodi za uzde. Kada su izašli iz konjušnice, Vajat primeti na suprotnoj strani ulice nekoliko jahača koji su očigledno baš njega čekali. Bili su to Klerk Harper, njegov nadzornik i još trojica kauboja. Vajat pogleda mladića pravo u lice, ovaj isturi bradu kao grabljivu pticu i povika:

— Ubica!

Maršal je mirno sedeo poduprt o vrh sedla i sve vreme posmatrao blede lice rančarovog sina. Ovaj je ponovo vikao:

— Ubica! Prvo moja sestra, a onda moj otac!

Vajat zabaci malo glavu ustranu.

— Šta to govorite, čoveče?

Nadzornik potera svog konja uz uzbuđenog mladića.

— Prošle noći je i rančer ubijen

— Jedva je procedio preko usana.

— To ne može biti istina.

— Istina je na žalost! — vikao je Klerk. — Znamo i ko je ubica.

Vajat potera konja napred, a Klerk Harper je bio tako zbunjen da ništa nije preduzeo. Maršal i Tom Levin su prošli pored grupe jahača. Tek onda je Klerk još jednom ponovio:

— Ubica!

Kauboji su gledali za dvojicom koja su brzo odmicala iz glavne ulice.

Mrak se već spustio nad savanom.

— Opominjem te na to Levin da ću te odmah ustreliti ako primetim da nešto kuješ.

Kauboj je ćutke jahao kraj njege i Vajat uskoro primeti da skreću oštro prema severoistoku.

Bila je već gotovo ponoć kada su zašli u stenovit, brežuljkast kraj obrastao žbunjem.

— Jašite ispred mene, Levin — naredi mu maršal.

Čovek bez reči posluša. Sve vreme je vodio za uzde Holidejevog konja.

Išli su kroz udolicu, a onda je teren postao strm, obrastao gustim žbunjem.

Vajat zaustavi ždrepcu.

— Poterao je svog

konja uz Levinovog. Ovaj pokaza rukom napred.

— To je to žbunje, maršale.

Vajat je pokušao da obuhvati pogledom ceo kraj. Pri bleđoj svetlosti mesečine dobro je razaznavao žbunje. Bila je to osušena meskvita.

— Jašite lagano dalje, Levin.

Kad su stigli do pokazanog žbuna maršal upita:

— Gde je stajao Holidejev konj?

— Mora da je bio tu preko — reče kauboj. — Dolazio sam iz pravca Longfelovog potoka. Krenuo sam u Pirs.

— Ako ste išli od Longfelovog potoka, niste mogli ovuda proći.

— Nisam ovuda ni prolazio, nego sam bio na drumu, pa sam odande video konja.

Jahali su lagano dalje i kad su stigli do sledećeg proplanka pred njima se ukaza udoljica obrasla u žbunje i jedna koliba.

Vajat je ispitivački posmatrao građevinu.

— Šta je ono?

— Koliko mi se čini, to je jedan od Harperovih majura.

— Zar se mi nalazimo na Harperovom tlu?

— Da, baš je ovo granični pojas.

Vajat sjaha s konja. Kauboj je sledio njegov primer. Vajat mu sada pruži uzde i svog konja.

— Slušajte me dobro, Levin! Re-
kao sam vam da imate šansu. Osta-
ćete sada kod konja i čekati. Ako
dođete na neku nečasnu pomisao, iz-
gubljeni ste. Izvukao je svoju vin-
česterku iz futrole i bučno je repe-
tirao. Idem prema kolibi i sve vre-
me ću motriti na vas. Ako odete sa
ovog mesta, ustreliću vas. Budite
sigurni da vas mogu skinuti iz sedla
i sa sto jardi.

Rastojanje do kolibe je znatno
manje. Vajat se spustio na zemlju i
poče da puže prema njoj. Razroga-
čenih očiju Tom Levin je gledao za
njim. Nije mu išlo u glavu da se
ljudsko biće može tako nečujno kre-
tati.

Čovek iz Misurija se oprezno, u
širokom luku približavao kolibi i to
sa bočne strane. Majur Harper ran-
ča bio je utonuo u mrak i delovao
kao napušten. Ipak, maršalu se uči-
nilo da su vrata vrlo malo odškrin-
uta. Nije bio sasvim siguran, ali mu
se činilo.

Ova činjenica ne bi morala biti
značajna, da Vajat nije poznavao
staro pravilo svih kaubojda da noću
uvek zatvaraju vrata. Sa prozorima
je bila druga stvar. Da je koliba u
ovom trenutku sasvim napuštena si-
gurno bi sva vrata i svi prozori bili
zatvoreni. Vajat se kretao napred

beskrajno lagano. Kada se približio
kolibi na svega deset jardi, odjeknu
pucanj. Video je kroz odškrinuta
vrata crvenonarandžasti plamen.

Maršal se formalno prilepio uz tle.
Iznenađeno osluškivao odjek pucnja.
Među stotinu oružja bi i za deset go-
dina poznao taj zvuk. Bio je to je-
dan od niklovanih koltova njegovog
prijatelja Džordžijanca.

— Dok! — uzviknuo je Vajat ne
odvajajući se od tla, jer još uvek ni-
je bio siguran u čijim rukama se na-
lazi oružje.

Iz kolibe je došao odgovor:

— Vajat...

Uzbuđen i zbunjen maršal je jed-
va poverovao svojim ušima.

To je bio on, iako očigledno izne-
mogao i slab. Nedostižni Dok Holi-
dej!

Vajat se uspravi i potrča prema
kolibi.

Pošto je otvorio vrata pri mese-
čevoj svetlosti ugledao je jednu pri-
liku kako sedi zgrčen u uglu.

— Žao mi je što nisam u moguć-
nosti da ustanem i pozdravim vas —
rekao je kockar muklo.

Kada je Vajat širom otvorio vra-
ta, primetio je na suprotnom zidu
čoveka kako stoji spreman na skok
kao grabljiva zver.

Majk Tori!

Užarena pogleda piljio je u maršala. Holidej prсну u smeh.

— Kao što vidite, nisam baš odabrao najudobniji smeštaj. Drugog izbora nije bilo.

— Jeste li ranjeni, Dok?

Čovek iz Misurija kleče kraj svog prijatelja. Holidej uperi revolver u pravcu Torija.

— Ne, nisam. Budite oprezni. Moramo da motrimo na našeg prijatelja. Hteo je da me povede u šetnju kroz ovaj lepi kraj.

Maršal je po glasu mogao da razazna da se Dok Holidej veoma loše oseća i da je na kraju snaga.

— Nije bilo baš tako strašno. Skratio sam njegov put koliko god sam mogao i odlučio da se ovde smestimo. Jeste li našli mog konja?

— Da, našao sam ga, na dosta neobičan način, Bolje rečeno, neko drugi ga je našao i odveo u Pirs, a ja sam ga tamo otkrio.

— Eto vidite, Vajate znao sam da će vas moj konj dovesti ovamo. Nisam više mogao da jašim kroz ovaj užareni kraj. Zbog toga sam ostavio konja kraj drumu, odakle ga neko mora videti.

Dok Holidej je obavestio svog prijatelja šta se sve dogodilo od trenutka od kako je Suzan Harper ubijena. Čuo je pucanj u svojoj sobi,

ustao, pričvrstio opasač i izašao na polje. Video je mladu devojkę kako leži na vratima i hteo je da je uspravi. U tom trenutku rančer je izašao niz stepenice.

Kada je rančer izašao iz hodnika i istrčao u dvorište, Holidej je u dnu hodnika ispod samih stepeništa koje vode gore čuo šum. Neko je kroz otvoreni prozor bežao u vrt.

Kockar je odmah krenuo za njim i video kako nepoznati brzo beži kroz vrt na čijem ga je kraju čekao drugi čovek. Očigledno je imao pripremljene konje.

Ova goruća situacija kao da je vratila Holideju deo njegove snage. Kao što se to često dešavalo prilikom napada bolesti, odjednom se osetio prilično snažno. Zapakovao je svoje stvari i napustio kuću isto kao što je to ubica učinio — istim putem.

Nekoliko trenutaka kasnije obišao je rančersku kuću, došao do štale i osedlao konja. Za tili čas našao se na strani vrta okrenutoj prema severozapadu i odmah krenuo u pravcu kojim su krenuli i begunci.

Uskoro ih je ugledao na horizontu, pri svetlosti mesečine i zvezda. Kad im se još više približio, ustanovio je sa žaljenjem da su se odvojili. Jedan je krenuo oštro na zapad, dok je drugi nastavio prema severu.

Budući da je bio sam, Holidej je mogao da prati samo jednog. Odlučio je da sledi čoveka koji je jahao prema severu i otvorenoj savani. Drugi begunac se najverovatnije uputio u Glison.

U početku se begunac, koji je išao prema severu, držao kursa, a onda je počeo da skreće cik-cak, tako da je Holidej skraćivao rastojanje idući prečicom. Približavao mu se sve više i više.

— Da niste možda jahali do Kočiza? — prekide Vajat svog prijatelja.

— Ne, ne sasvim. Tako glup nisam. Čovek koga sam pratio verovatno je došao na pomisao da se vrati, jer je načinio širok luk, ali sam ja opet išao prečicom, pa sam mu se obreo za petama. Uspeo sam čak da njegovog konja pogodim metkom iz vinčesterke. Izleteo je iz sedla, pao na tle, i ja sam se stvorio kraj njega. Drženći ga na nišanu, doveo sam ga u ovaj prerijski hotel, pa smo se tu smestili.

To je dakle bila Holidejeva priča.

— Bilo je prilično neudobno ovde, priznajem — dodao je kockar, koga je dolazak prijatelja oraspoložio. — S vremena na vreme sam ga puštao da obavi svoje potrebe. No jedan drugoga nismo ispuštali iz vida „kao pravi dobri prijatelji”.

Vajat izađe na vrata i mahnu rukom kauboju.

— Donesite flašu viskija iz mojih bisaga, Tom.

Levin donese bocu i pruži je Holideju. Ovaj otpi gutljaj, a onda udahnu vazduh punim plućima.

— Tako, sad se osećam znatno bolje.

Vajat naloži kauboju da donese i hranu.

Dok se kockar okrepljivao hranom, maršal se bavio Tonijem.

Izvukao ga iz kolibe i vezao mu ruke na leđa, onda mu je vezao i noge, ali tako da je mogao da čini sitne korake.

— Ti si ubio Suzan Harper.

— Ne! — prosikta Tori kroz zube. — Nisam to ja učinio.

— Naravno, ti sada smeráš da to natovariš na vrat nekom od svojih prijatelja, no neće ti uspeti. Ti si je ubio. Što se prijatelja tiče i on baš nije čist, ima na savesti život starog Harpera.

Holidej koji je uspeo da čuje ove reči, naglo podiže glavu.

— Šta to govorite, Vajat?

Maršal ga obavesti o onom što je saznao u gradu.

Holidej prođe svojim mršavim prstima kroz kosu, zatim stavi šešir na glavu. Teturajući se izašao je pred kolibu.

— Mislim da bi trebalo da odjašimo tamo.

— Koliko ima do ranča?

Kockar sleže ramenima.

— Pojma nemam. Ceo dan sam čekao da se neki kauboj pojavi. No, kako sada stoje stvari, mogu samo da zahvalim bogu što se nije pojavio.

Holidej se vinu na leđa svog konja, dok je Tom Levin morao da primi u sedlo razbojnika Torija. Torijev konj je pogođen Holidejevim metkom, pobegao u paničnom strahu. Mala grupa krenula je prema ranču.

Vajat koji je sve vreme jahao kraj Levina, dokopa Torija za ramena i naredi mu:

— Slušaj, razbojniče, ti znaš put, ti ćeš nas povesti.

— Što se mene tiče nemam ništa protiv — uzvratil kradljivac goveda i pokaza bradom napred. Nije daleko, najviše tri milje.

Kad su stigli na ranč, dvorište je bilo utonulo u duboki mrak.

Pas veliki kao tele napusti svoju štenaru, priđe grupi jahača, zalaja dva tri puta, a onda se vrati u kućicu. Vajat zaustavi konja pred rančerskom kućom.

Na kaubojskoj kući su se otvorila vrata i nekoliko kauboj izadoše poluodeveni sa puškama u rukama.

Vajat im priđe. Bilinger i Taker su ga odmah prepoznali.

— To je Vajat Erp!

— Dok Holidej je s njim! — doviknuše ostali.

Kockar je u međuvremenu uspeo da se dovuče do stepenica koje vode na trem, a onda je, pridržavajući se za stub stigao do vrata. Krenuo je hodnikom i dalje se zanošeći i dva puta naleteo na zid. Stigao je do vrata koja gledaju u vrt i zagledao se na blagu uzvišicu ispred ambara, gde su dve humke pri mesečevoj svetlosti delovale avetinjski.

Obrisao je rukom lice, a onda se lagano vratio u sobu u kojoj je do nedavno ležao. Smlaćen, srušio se u postelju.

Vajat je napolju u dvorištu prišao Takeru. Ovaj je odmah spustio cev puške. Erp ga je obavestio o svemu što se odigralo. Na to se Taker obrati ostalim momcima:

— Ljudi, ima nečeg u onome što maršal kaže. Tori nam je u šakama, nedostaje nam još onaj drugi!

— Njega ćemo sigurno naći, oslonite se na mene — tvrdio je maršal.

— Mislim da bi za sada bilo najbolje da se dobro ispavamo.

Kauboji su se odmah složili. Taker i Bilinger su se dobrovoljno javili za noćnu stražu.

Levin je sve vreme upitno gledao

maršala. Stajao je kod konja i držao Torija za mišicu. Vajat mu priđe i vrati mu u opasač revolver koji mu je oduzeo. Dao mu je znak levim okom i rekao:

— Vaša dužnost biće da pazite na Torija.

— U redu, maršale!

Vajat odvede konja u koral, rasedla ih, a onda se uputi u kuću.

Kada je otvorio vrata Holidejeve sobe, ovaj je već utonuo u dubok san.

Maršal je ostao u kuhinji i spustio se na drvenu klupu. Napori i brige potpuno su ga smlavili. Odmah je utonuo u dubok san bez snova.

*
* *

Kada je novi dan svanuo, čovek iz Misurija otvori oči. Ispred njega na prozoru čučala je velika bela mačka.

Vajat se uspravi, zagladi rukom kosu, stavi šešir i izađe u hodnik.

U kući je vladala grobna tišina. Vajat nastavi hodnikom do pred vrata Holidejeve sobe. Oprezno ih je odškrinuo i video da kockar leži otvorenih očiju. Ušao je u sobu, a Holidej se pridigao podupirući se laktovim. Maršalu se na veliku radost učinilo da u očima svog prijatelja

vidi trag nekadašnjeg sjaja. Zar je moguće, da je užasni napad bolesti uspeo da prebrodi uprkos svim naporima?

— Nešto mi je palo na pamet — rekao je Holidej tiho. Momak koji je onda iskočio kroz prozor, nije bio tako visok kao Tori. Majk nije nika-ko mogao da bude ubica. Bar ne čovek koji je ubio Suzan Harper. Tori je bio saučesnik koji je na kraju vrta stajao sa konjima.

— Tori je još manje mogao da ubije rančera — primetio je Vajat. — U to vreme, kada je Harper ubijen, on se nalazio u vašoj vlasti.

Kockar potvrdno klimnu glavom.

— Tako je. Uostalom i da nije tako, nije mogao on da ubije Suzan Harper.

— Otkud vam ta pomisao?

— Zbog toga što u opasaču ima dva kolta kalibra četrdeset pet.

— I?

— Kolt kojim je Suzan Harper ubijena — nije bio tog kalibra, nego znatno manjeg, trideset osam, sa muklijim zvukom kakav imaju obični revolveri marke remington.

Maršal je znao da se može osloniti na veliko iskustvo i oštar sluh svog prijatelja.

— To znači da je čovek koji je ubio Suzan Harper imao revolver kalibra trideset osam.

— Tako je, maršale. Ako ga nije nosio, onda ga je koristio za zločin.

— Rančer je ubijen puškom. Ljudi pričaju da je strelac stajao na kraju malog vrta i da je najverovatnije ugledao rančera na prozoru. Istina, bila je noć, ali je rančer nosio belu košulju, koja se mogla videti.

Holidej pređe nadlanicom bradu, a onda se još više uspravi u postelji.

— Došao sam na čudnu ideju kada sam se probudio pre dva sata. Nisam mogao, a da ne pomislim...

Napolju u hodniku čuli su se glasovi. Vajat otvori vrata i vide pred njima jednog čoveka. Bio je to Klerk Harper. Kada je sin rančera video maršala, trgao se, a onda ga obasuo grdnjom.

— Vajat Erp! Šta vam pada na pamet? Šta tražite u mojoj kući? Jeste li poludeli? To je doista prešlo sve granice! Ja sumnjam da ste vi ubili mog oca i to osnovano, a vi, manje ni više, nego ulazite u moju kuću. Vaš prijatelj Holidej je ustrelio moju sestru.

Spolja je dopirala svetlost i obasjavala mladog čoveka. Vajat je posmatrao blede lice, oborena ramena, gotovo ženske šake, a u opasaču u otvorenoj futroli revolver čija je drška bila ukrašena jelenkim rogovima.

Maršal mu priđe hitrim koracima, levom rukom mu uhvati desnicu, povuče je a onda naglo istrže kolt iz opasača.

Bio je to remington kalibra trideset osam.

Vajat je sada mladića gledao pravo u oči. Ovaj uzmače dva koraka, saplete se o sanduk sa potpalom i uhvati za zid da ne padne. Vajatov prodoran pogled prikovao ga je na mestu.

Na dvorišnim vratima pojavio se nadzornik u pratnji dvojice kauboja.

Iznenadno su sva trojica posmatrala novog gazdu kako sedi na drvenom sanduku.

Čovek iz Misurija je znao da je sada zaigrao na jednu jedinu odlučujuću kartu. Uprkos tome, rekao je odlučno i glasno:

Klerk Harper, optužujem vas za ubistvo svoje sestre Suzan i oca Džemsa Harpera.

U dugačkom hodniku zavladała je pritiskujuća, grobna tišina.

Rančarovom sinu je zastao dah, a oči samo što mu nisu ispale iz duplji. Onda je naglo skočio sa sanduka i iz sakrivenog džepa u unutrašnjosti sare izvukao nož. Oštro sečivo prozvižda iznad Vajatove glave i ostade zariveno u okvir prozora.

Vajat priskoči mladiću, dokopa za ramena, prilepi uz zid i nasloni cev revolvera na grudi. Posle nekoliko trenutaka, međutim, vratio je oružje u opasač, a onda mladiću prilepio tako žestok šamar da je ovaj ponovo pao na sanduk.

Maršal je gledao preko njega, prema nadzorniku..

— Vi ste, momci, čuli šta sam kazao. Što je još važnije, doživeli ste da vidite ono što se posle toga dogodilo. Mladić je na taj način priznao da je ubica.

Džoe Farlen nije mogao da se snađe. Posle pogibije svog oca, Klerk je glumio ogromnu tugu i očajanje. Pa ipak, kauboji su poverovali da je sposoban na takvo nedelo. Ne znajući šta da kaže, niti šta da učini, nadzornik se okrete i pođe za ostalima u dvorište.

Vajat je vezao Klerku Harperu ruke na leđa i povukao ga za jaku.

— Hajdete, jašićemo za Glison!

Kada je maršal još jednom obazreo, ugledao je u odškrnutim vratima svog prijatelja Holideja. Ovaj mu je rekao tiho:

— To je ono što sam vam upravo hteo da vam kažem. Kada su nas prekinuli, maršale...

*
* *

Klerk Harper je stajao u Glisonu ispred šerifa Hankuka sudije Nelzona i sedmorice porotnika. Priznao je da je ubio svoju sestru Suzan i svog oca Džemsa Harpera. Razlog za tako užasan zločin nije hteo da navodi.

Međutim, ljudi u Glisonu i u celoj okolini znali su zbog čega je to učinio. Uvek je gajio mržnju prema svojoj sestri, koja je u očima oca više vredela nego on. Kada je ubio sestru, trebalo je samo da ukloni oca sa puta, pa da ostane jedini i neograničeni gospodar imanja.

Ovim zločinom, ne samo što je uništio dva člana porodice, nego upropastio svoj život, tojest uništio celu porodicu.

Vajat Erp i Dok Holidej su ostali još punu sedmicu na ranču. Pronađen je jedan prilično daleki rođak Herperovih, koji je, ne baš oduševljeno, prihvatio imanje. Čim je stigao, prva briga mu je bila da doktoru Holideju obezbedi sve što mu je potrebno. Rođak ih je pozvao da ostanu koliko god žele.

Maršal je na svoju veliku radost saznao u Glisonu da je Džoni Ringo sa svojim ljudima napustio Dodž. Kad se vratio na ranč, zatekao je Holideja u vrtu kako sedi na klupi ispod senovitog drveta, upravo na mestu u kome mu je Suzan Herper govorila.

Džordžijanac pogleda maršala i jedva приметно se osmehnu. Vajat se veoma radovao što je zatekao prijatelja ponovo napolju i zadovoljno je seo kraj njega na klupu.

Kockar se zagledao preko ograde vrta u otvorenu preriju.

— Vi ćete, uprkos svemu, morati sami da jašite.

Vajat okrete glavu i pogleda ga ispitivački.

Na uzanom licu Džordžijanca vi-

deli su se tragovi napada bolesti. Bilo je uzano, bledo. Verovatno će potrajati dosta vremena dok se sâsvim oporavi. Ukoliko se upošte...

— Šta smerate? — upitao je Vajat.

— Dugo sam o svemu razmišljao. Kolebao sam se da li da odjašim kući u Valdostu kod Džudi. No, to nije put za mene. Odjahaću gore u Kolorado, u planine.

Maršal koji je naravno voleo da se prijatelj vrati u Dodž, bio je ipak zadovoljan. Znao je naime, da Dok voli da boravi u planinama. Nadao se ujedno da će se tamo možda oporaviti.

Nedelju dana kasnije, odlučili su da krenu. Sedeći na leđima rasnih konja, pružili su jedan drugom ruku.

— Zbogom, maršale!

— Zbogom Dok!

K R A

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG
ZAPADA

SREBRNA ZVEZDA

svake druge srede u svim kioscima

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

SVAKE SUBOTE
NOVA SVESKA!
64 STRANE - 2 DINARA!

Izda je i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ. Izbor i kreacija: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata za 3 meseca 26
dinara, za 6 meseci 52 dinara, za jednu godinu 104 dinara. Za inostranstvo cene su
dvostruke. Uplaćivati na žiro-račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.
22. januar 1972.